

Nedelja Vstajenja

Zapojmo —
s smehljajem vsak z ljubko besedo
(če nimamo v grlu strun)
a zapojmo!

Ker spet je Nedelja Vstajenja
in Jezus Gospod živi!
Pomisli: živi!

Preboden z našo bedo,
da plača za nas račun,
najvišji račun
za vrnitev življenja
od zemlje do večnosti!...

Zapojmo!
Ker Jezus zares se je vrnil
iz grobnice
tretji dan.

Postojmo na bregu
morjá zgodovine:
kako se iz dna iskri!

Ne bojmo se —
tudi nad našimi trni
nedelja cveti dejanj.

Ne bojmo se —
tista Nedelja ne mine,
vsak Petek od nje živi!

Vladimir Kos

**Svobodna Slovenija
želi vsem sotrudnikom,
raznašalcem,
naročnikom,
dobrotnikom in bralcem,
tako v Argentini kot po
svetu in v Sloveniji
blagoslovljene in vesele
velikonočne praznike!**

Vaš odgovor, naš kažipot

Ko smo pred tedni sporočili našim naročnikom, da smo primorani povišati naročnino lista, smo tudi obljubili, da bomo izboljšali tednik, ga naredili bolj zanimivega, bolj privlačnega.

Dobro se zavedamo, da na naših straneh marsikaj manjka, morda pa je tudi česa odveč. Hočemo, da bi bila vsaka številka tako urejena, da jo bodo vsi z veseljem vzeli v roke in prebrali čim več člankov. Tega pa ne moremo storiti brez pomoči vseh, ki list širijo in berejo. Zato temu izvodu dodajamo vprašalnik (anketo), katerega cilj je izvedeti, kaj o Svobodni Sloveniji menijo bralci, kaj jih zanima, kateri članki so najbolj brani, kaj si še želijo, česa pogrešajo.

Opravilo je zelo enostavno. Potrebno je le, da na priloženem listu preberete vprašanja in zaznamujete odgovore po svojem mnenju. Vprašalnik je razdeljen na dva dela. V prvem so nakazani članki in zaglavja, ki jih že objavljamo, pa bi želeli, da jim posvetimo več prostora, enako kot doslej, ali pa vas sploh ne zanimajo. V drugem delu pa so tiste teme, ki jih doslej ni bilo na naših straneh, pa bi jih morda želeli. Seveda je zaželeno tudi vsako mnenje izven postavljenih vprašanj.

Odgovori so lahko anonimni, za boljši pregled pa potrebujemo, da zabeležite podatke o spolu in starosti. Seveda je zaželeno, da ne odgovori samo ena oseba na vsak izvod. Če v družini poleg moža želi svoje mnenje izraziti tudi žena ali (celo) kateri izmed mlajših, bomo še bolj veseli. V tem primeru vas prosimo, da vprašalnik fotokopirate in pošljete toliko izvodov, kolikor članov družine želi izraziti svoje mnenje. Isto v primeru, da en izvod morda bere več družin.

Tisti, ki list prejimate po pošti, bos-

te morali opraviti dodatno žrtvico, da vprašalno polo vložite v pismo in ga pošljete na naš naslov. Kdor pa tednik prejme po raznašalcu, odgovor lahko da kar osebi, ki list raznaša, da nam ga vrne po običajni poti.

Svobodna Slovenija je glasilo celotne slovenske skupnosti v Argentini. Je naša vez in naša kronika. S skupnimi močmi bomo dosegli, da bo tudi vsakotedenski pričakovani obisk drag prijatelj, ki ga bomo z veseljem jemali v roke in z zanimanjem prebirali. S skupnimi močmi...

Uredništvo in uprava

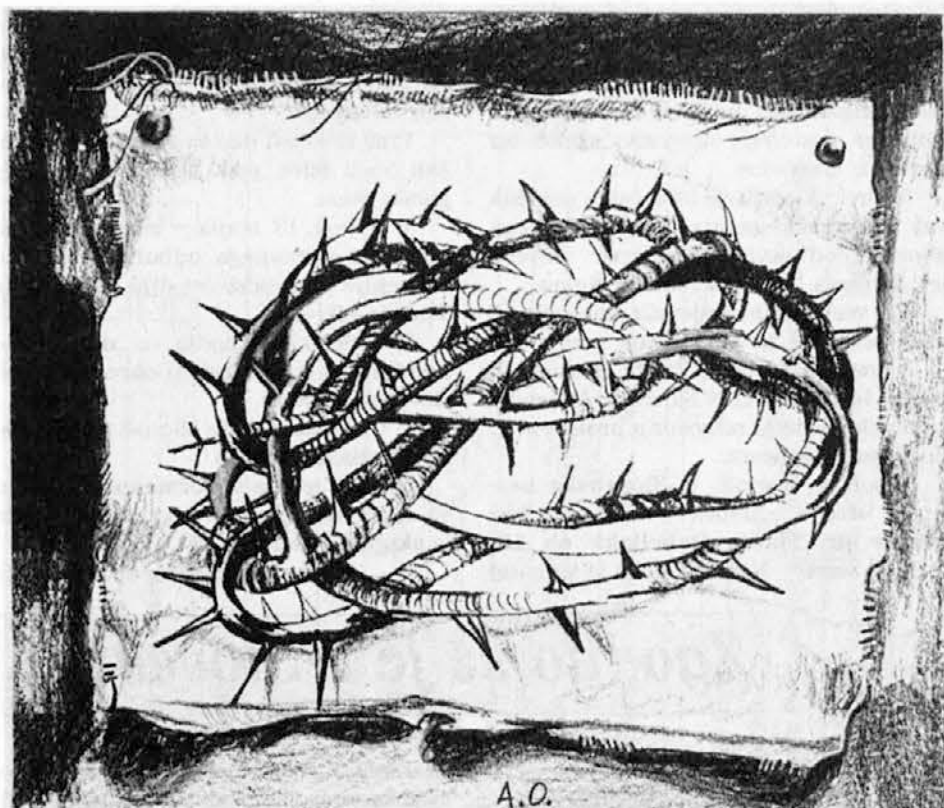
Velika noč: pirhi in obredi

Anketa ljubljanskega
časopisa Nedela, 16. aprila

Za več kot polovico anketiranih Slovencev v anketi je velika noč pomemben verski praznik, 36,8 odstotka pa ima veliko noč za predvsem običaj. 9 odstotkom vprašanih pomeni velika noč le dela prost dan.

Velika večina (68,9 odstotka) vprašanih bo praznik zaznamovala z barvanjem pirhov ali s pripravljanjem velikonočnih jedi; 33,9 odstotka jih bo na cvetno ali na velikonočno nedeljo šlo v cerkev, 33,3 odstotka se jih bo udeležilo žeganja. Vseh cerkvenih obredov se bo udeležilo 20,9 odstotka vprašanih. Velike noči ne praznuje 12,3 odstotka vprašanih.

Sicer 66,5 odstotka vprašanih ve, da za

ADRIANA OMAHNA

VELIKONOČNO RAZMIŠLJANJE O SPRAVI

V roke mi je prišla Svobodna Slovenija, v kateri je članek v spomin na škofa Rožmana.

Na novoletnem srečanju NSZ 1999 smo bili v govoru Justina Stanovnika povabljeni k pisanju znancem in sorodnikom v Argentino in drugam v tujino.

Zato pišem te vrstice o njegovem govoru, ki je bil objavljen v Domoljubu za praznik Kristusa Kralja leta 1942. V tem njegovem govoru je zajeto vse trpljenje in teror, ki se je dogajal že leta 1942 nad poštenimi Slovenci. Ker je Velika noč pred vrati, dodajam še nekaj misli k temu času, v katerem živimo.

Ko se bliža največji praznik krščanstva, razmišljam o njem in ga skušam povezati z dogajanjem v naši domovini in letošnjim jubilejnim letom, letom sprave.

Jezusa so na križ pribili njegovi bratje, saj so bili vsi Judje, križali so ga, ker je rekel, da je Božji sin in ker je delal čudeže. Apostoli, ki so mu stali ob strani in so se pri njem učili, so ga v tem hudem trenutku zapustili, ko pa je vstal od mrtvih, so se zopet zbrali, pričali o njem in širili njegov nauk. Tako je nastala nova cerkev in novo upanje za človeštvo.

Kako naj bi ta praznik povezal z jubilej-

veliko noč praznujemo vstajenje Kristusa od mrtvih, medtem ko 33,5 odstotka vprašanih ne ve, kaj praznujemo za veliko noč.

Morda pa še ni vse izgubljeno. Vsaj številke kažejo, da je večina Slovencev še vernih.

nim letom in dogajanjem v naši domovini?

Tudi naši domobranci so morali umreti zato, ker so pričali, da so božji otroci. Tudi v tem primeru so božji otroci prelivali kri in so trpeli, nekateri od njih so pokopani in čeprav še niso imeli pravega vstajenja, sedaj javnost ve za njihova grobišča.

Nekateri smo ostali doma, a dosti časa nismo smeli spregovoriti o tem, drugi ste morali oditi v tuje kraje. Prišel pa je čas, da kot apostoli tudi mi glasneje pričamo in širimo nauk in prinašamo ljudstvu novo upanje. Pri zadnji večerji je Jezus dal apostolom novo zapoved: „Ljubite se med seboj kakor sem jaz vas ljubil.“

V tem jubilejnim letu nam Sveti oče govori o ekumenizmu in spravi. Mislim, da bi to spravo morali začeti mi, pričevalci, ki smo preživeli bodisi doma bodisi po svetu. Spravo naj bi pričeli z ljubeznijo, razumevanjem in priznanjem, da smo vsi veliko trpeli, tako mi doma kot vi, ki ste morali iti v svet, da bi si rešili življenje. Tu ste morali pustiti vaše drage, predvsem pa domovino in pričeti novo življenje na tujih tleh, kjer pa ni bilo sovraštva do vas in ste lahko izražali svoja čustva, učili svoje otroke in jim pripovedovali o usodi slovenskega naroda.

Zato mislim, da spravo lahko pričnemo med nami, da se zavemo drug drugega in skupaj pokažemo svetu, kakšni smo in da lahko skupaj gradimo boljšo prihodnost. Naj v nas še naprej živi geslo Mati — Domovina — Bog.

Iz Slovenije vsem vesele velikonočne praznike!

Prijatelj iz Slovenije

STRAN 7:

Bajuk: predlagani mandatar

Naša skupnost živi

V nedeljo, 19. marca, so rojaki v **Mendoza** priredili **spominsko proslavo ob 60-letnici smrti duhovnika Jožeta Kastelica**, ki se je ponesrečil v Andih. Njegovo truplo počiva na pokopališču pod Aconca-guo.

Od 3. aprila deluje v radiju Sintonía FM 104,5 „**Slovenski kotiček v Argentini**“. Rojakom posreduje slovensko glasbo ter novice iz domovine.

V torek, 4. aprila, je bil začetek **pevskih vaj „Slovenskega otroškega pevskega zbora“** (pod okriljem Zedinjene Slovenije), katerega vodi **gdč. Marta Selan**.

Po vseh naših krajevnih domovih so bile **svete ure za prvi petek v aprilu**.

V sredo, 5. aprila, je **Zveza slovenskih mater in žena** imela v Slovenski hiši redni sestanek. Sledil je razgovor s **prelatom g. Jožetom škerbcem**.

V soboto, 8. aprila, je **Slovenska kulturna akcija** priredila v Slovenski hiši „**Večer dr. Tineta Debeljaka ob 10-letnici smrti**“. Njegovo delo je prikazal

Tine Debeljak ml. ob recitacijah in razstavi.

V nedeljo, 9. aprila je bil na **Pristavi „Občni zbor“**.

Isti dan je Balantičeva šola priredila v **Našem domu v San Justu** **roditeljski sestanek** z razgovorom z **go. Miriam Jereb Batagelj**.

Prav tako isti dan so rojaki v **Bariločah** imeli **izlet pod Skalco** in čiščenje gorske steze.

V četrtek, 13. aprila je bila v Slovenski hiši **seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije** pod vodstvom **dipl. častnikarja Toneta Mizerita**.

V nedeljo, 16. aprila - **na cvetno nedeljo** - so bili **praznični obredi** pri vseh slovenskih mašah.

V **Carapachayu** je bilo po maši **skupno družinsko kosilo**.

Isti dan je bila v **Rožmanovem domu** sv. maša, blagoslov butaric in oljk, sledilo je **skupno kosilo**.

Tisk. ref. Zedinjene Slovenije

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Moramo se vdati v usodo, da bo vse, kar je povezano z volilno kampanjo, v ospredju zanimanja, dokler ne bodo mimo krajevne volitve v prestolnici. Pozornost pa ni posvečena le nastopom kandidatov, temveč se je preselila na polemiko ob izvajanju anket.

RAZLIČNI POGLEDI

Politični opazovalci so na pojav opozarjali že mnogokrat, še pred to volilno kampanjo. Sedaj pa problem zaznava javnost na splošno. Vsi vemo, da raziskava javnega mnenja ni eksaktna veda. Vendar takih razlik, kot jih dandanes vidimo, ne prenese nobena znanstvena analiza.

Ko namreč beremo v raznih dnevnikih ali poslušamo po radiju in TV napovedi o izidu volitev, pridemo do zaključka, da se verjetno kdo moti ali pa celo potvarja dejstva. Ni stvarno, da napovedujejo izide, ki se med sabo razlikujejo do 7 in celo 9 odstotkov. Če pa pomislimo, da je za izid volitev, zlasti za možnost druge runde, dovolj en odstotek razlike, razumemo da so v ozadju politični oziroma strankarski interesi.

O tem se je doslej bolj potihno razpravljalo, a potem, ko je preteklo nedeljo jutranjik Clarin (šepa z levo nogo) objavil anketo, po kateri je vladna Povezava in njen kandidat Anibal Ibarra na pragu zmage v prvi rundi, ga je prav tako jutranjik Ambito Financiero (ta pa šepa z desno) jasno in glasno obtožil potvarjanja števil v interesu vladne leveice. Po mnenju finančnega dnevnika ne le, da se razlika med Ibarro in Cavallom ne veča, temveč se celo manjša in Povezava naj bi bila daleč od zmage v prvi rundi.

Zavedati se moramo, da so ustanove za ugotavljanje javnega mnenja različne: nekatere bolj, druge manj resne. Poleg strokovnih možnosti znote (zaključki se grade na domnevah in same ustanove povedo, da je možnost razlik v višini do 2 odstotkov gori ali doli), igra tu važno vlogo tudi osebni faktor. Niso vsi izvajalci anket strokovno enako usposobljeni, niso vsi nepristranski in tudi ne beležijo enako odgovorov. Poleg tega so slabo plačani in od njih veliko zahtevajo. Marsikateri v osebnem pogovoru prizna, da si določene odgovore kar izmislijo na podlagi „mnenja večine“.

Ni to primer dnevnikov Clarin in Ambito financiero, kjer se govori že o namernem potvarjanju v prid enega izmed kandidatov. Obtožba sloni na domnevi, da ne gre za raziskavanje mnenja, temveč za njegovo manipuliranje: če ima nekdo že zagotovljeno zmago, se ne splača voliti drugega ali pa se sploh ne splača voliti! Nekaj takega lahko zasledimo tudi pri raznih anketah, ki krožijo po Sloveniji v predvolilnih časih. Velika razlika pri izidu anket med različnimi ustanovami je še manj razumljiva, ker to pot predmet analize ni vsa država, temveč samo prestolno mesto, kjer je lažje ugotoviti mnenje volilcev in so razne sociološke plasti enako dostopne. Zato moramo biti zelo pazljivi, da se ne damo premotiti ne z ene ne z druge strani.

Ne smemo pa spregledati ostalih členov te verige, zlasti ne peronistične stranke, ki bo odločila usodo, če pridemo do druge runde. Sicer ločena v dveh listah zaokrožuje v anketah skupno skoraj 6 odstotkov. Prednjači uporna skupina okoli bivše poslanke Irme Roy (3,6%) medtem ko uradni kandidat bivši minister Granillo Ocampo zaseda četrto mesto (1,7%). Ne eni ne drugi ne morejo ustaviti pobega peronističnih glasov tako k Povezavi kot h Cavallu.

NOTRANJE TEŽAVE

Številke, ki jih je objavil Clarin, so resnično mnogim vzbudile sum o njih resnosti.

Vladna stranka namreč naletava na razne težave. Verjetno bo veljalo, da se je v televizijski debati bolje izkazal Ibarra kot pa Cavallo, a okoliščine strank so različne. Povezava namreč zadnje čase prejema hude udarce vsled obtožb korupcije v pokojninskih socialni ustanovi.

Zadeva PAMIja je na dnevnem redu in gospo Gracielo Fernandez Meijide je doletel nov udarec, ko se je zvedelo, da je eden od vladnih svetovalcev v direkciji za šport bil prej njen osebni profesor za tenis. To samo po sebi ni nič pregrešnega, a tudi ni najboljšo spričevalo „prozornosti“, o kateri se danes toliko piše.

Zadevo Toniattija (glej zadnjo številko) je vlada prepustila sodnim oblastem. Seveda je moral odstopiti kot eden izmed interventorjev PAMIja, a ministrski ugled je ob vsem zelo trpel. Zadeva je šla tako daleč, (pritiski so prihajali tudi iz radikalne stranke), da se je moral sam predsednik De la Rúa postaviti v obrambo gospe Graciele. Isto je nepričakovano naredil še buenosaireški guverner Ruckauf. Naročil je tudi svojim poslancem, naj v parlamentu ne podprejo interpelacije in res gospa ministrica ni bila klicana na zagovor. To Ruckaufovo potezo si je težko razložiti.

Poseg De la Rue moramo gledati tudi v luči rastoče napetosti med radikali in Solidarno fronto. Pred časom so frentisti protestirali, češ da imajo radikali slab sloves, da nosijo breme številnih obtožb korupcije. Sedaj se je zadeva obrnila in ni izključeno, da ni podatek o osporavanih točkah prišel iz same radikalne stranke, kot so se prej obtožbe proti raznim menemističnim funkcionarjem porajale v samih peronističnih vrstah. To lahko povzamemo tudi iz dejstva, da je protagonizem radikalov močno narastel v primeru z udeležbo članov Solidarne fronte.

POT IZ MRTVILA

Lahko temu rečemo mrtvilo, a v argentinskem političnem žargonu je bolj poznano kot „izguba iniciative“. To vlada sedaj doživlja. Po štirih mesecih nima kaj konkretnega pokazati. Pač pa ji povišica davkov kaj škodi na ugledu.

Ne trdimo, da vlada ni ničesar storila. A vse važno delo je bilo bolj skrito, javnost pa ima rada blesteče dogodke. Zato je predsednik že pred časom naročil, naj ministri skušajo javnosti pokazati delo na posameznih področjih. Sedaj na primer gospodarsko ministrstvo objavlja sezname tistih podjetij in posameznikov, ki so jih zalotili, da ne plačujejo davkov. Prvi seznam je vseboval dolžnike, ki so državo skupno opeharili za 200 milijonov dolarjev. Take sezname bodo sedaj objavljali vsak mesec.

Po drugi strani pa skušajo tudi pospešiti sodne postopke proti Alderetteju in bivši državni tajnici Mariji Juliji Alsogaray. Narod ima namreč rastoč občutek, da se nič ne premakne in bo končno vse padlo v pozabo. To je važno zlasti sedaj v predvolilnem času, ko s strani nove opozicije (Cavallo-Beliz) padajo obtožbe na Povezavo in njene kandidate.

Zabeležili bi še premike na diplomatskem področju. Končno so po dolgih letih imenovali novega poslanika ZDA v Argentini. Nasprotno pa je svoje poverilnice predstavil tudi novi argentinski poslanik pri Svetem sedežu, Vicente Espeche Gil. Ta je govoril o spremembah v razmerju med Vatikanom in Buenos Airesom. Kot vemo, je menemistična vlada zadnja leta dobre odnose s Svetim sedežem večkrat politično izrabljala v svoje namene. To hoče nova vlada spremeniti. Vendar je Espeche Gil posebej poudaril, da Argentina ne bo spremenila svojega zadržanja proti splavu in je to tudi javno izražala na mednarodnih forumih.

Zgodilo se je v Sloveniji...

LETNO SREČANJE NOVE SLOVENSKE ZAVEZE

V ljubljanski Festivalni dvorani se je 8. aprila na 9. občnem zboru sestalo približno 400 članov Nove slovenske zaveze (NSZ). Na letnem srečanju tega društva, ki združuje pripadnike in svojce slovenskega protikomunističnega tabora med drugo svetovno vojno, so ocenili delo v minulem letu ter spregovorili predvsem o trenutnem položaju in prihodnjih programskih usmeritvah. Kot je med krajšim pogovorom za STA povedal predsednik NSZ Tine Velikonja, se mu zdi v zadnjem času pomembno predvsem to, da so vzpostavili tesnejši stik s koalicijo Slovenija (SDS, SKD). Čeprav so bile t.i. pomladne stranke vedno prijazne z njimi, pa je po njegovem prepričanju za uredništev dogovorov vedno zmanjkalo „politične volje“.

SLOVENSKE MANJŠINE NISO UVRSTILI V HRVAŠKO USTAVO

Delovna skupina za spremembo hrvaške ustave, ki jo je imenoval predsednik države Stipe Mesič, v svojem predlogu k preambuli ustave Slovencev ni uvrstila kot narodnostno manjšino.

Predsednik Mesič je sicer med nedavnim obiskom v Sloveniji hrvaškimi in slovenskim medijem večkrat zatrdil, da bodo slovensko manjšino vrnil v preambulo ustave kot manjšino. Mesičeva delovna skupina meni, da kritike v zvezi z uvrščanjem narodnostnih manjšin v ustavo in trditve, da je Hrvaška „nacionalna država hrvaškega naroda“ niso utemeljene.

20 OBLETNICA ŠKOFOVSKEGA POSVEČENJA NADŠKOFA ŠUŠTARJA

Ob 20-letnici škofovskega posvečenja upokojenega ljubljanskega nadškofa Alojzija Šuštarja so 13. aprila v ljubljanski stolnici pripravili slovesnost. Mašo je v navzočnosti slovenskih škofov daroval nadškof Šuštar. Pri maši so sodelovali zbori škofijske klasične gimnazije iz Šentvida, ki so izvedli Mozartovo Krönungs Messe. Slovesnosti v stolnici so se poleg številnih vernikov in duhovnikov udeležili tudi apostolski nuncij Edmond Farhat ter sorodniki in prijatelji nadškofa Šuštarja. Ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode se je

nadškofu Šuštarju med drugim zahvalil za njegovo dolgoletno službo na čelu ljubljanske nadškofije in Cerkev na Slovenskem, zvestobo evangeliju Jezusa Kristusa, za zgled dobrega pastirja, dobroto in ljubezen do slovenskega naroda.

ZAKAJ PRELOŽITEV OBISKA?

Skopo poročilo o preložitvi obiska evropskega komisarja za širitev Guenterja Verheugna v Sloveniji, ki je bil predviden za 16. april, na letošnji maj je povzročilo pravi preplah in zmedo v slovenskih parlamentarnih in političnih vrstah. Za večino opozicijskih liderjev in za dobro polovico vladajoče koalicije je to slabo znamenje ali pa kar dokaz o slabih namerah Evropske zveze s Slovenijo.

HAIDER HOČE SLOVENCEM ZAPRETI JEDRSKO ELEKTRARNO

Okoljevarstvena organizacija Global 2000 je ostro kritizirala izjavo avstrijske zunanje ministrice Benite Ferrero-Waldner, ki je med obiskom v Ljubljani dejala, da Avstrija nikoli ni zahtevala predčasne zaprtja Jedsrke elektrarne Krško - NEK. Ta izjava je „kratkotrajno napačna“, je dejala tiskovna predstavnic organizacije. Protijedrski akcijski načrt, ki ga je avstrijska vlada sprejela lani, jasno določa, da se bo „vlada v vsakem primeru še naprej zavzemala za zaprtje NEK in na vsak način nasprotovala podaljšanju njenega delovanja“.

Koroški deželni glavar Haider pa je menil, da je zaprtje jedsrke elektrarne edina možnost. „Dolgoročno ne obstaja alternativa za zaprtje Krškega,“ je poudaril v sporočilu za javnost. Haider je sicer izrazil razumevanje, da se je Ferrero-Waldnerjeva v okviru obiska v Sloveniji pokazala „gostoljubno“, vendar pa to ne spremeni jasnega stališča glede Krškega.

Po Haiderjevih besedah sta bili avstrijski deželi Koroška in Štajerska gonilni sili, ki jima je po velikih prizadevanjih lani uspelo, da je Krško prišlo v protijedrski akcijski načrt avstrijske vlade.

Žal se vse bolj vidi, da bo Avstrija pod sedanjo vlado odločno nasprotovala vstopu Slovenije v EZ, razen če takoj ne zapre Krškega, s čimer pa bi Slovenija izgubila veliko energije.

Slovenci v Argentini

SAN JUSTO

Vedno na delu za bližnjega

V nedeljo 2. aprila smo se v Našem domu zbrali k letnemu kosilu, ki ga prireja zveza slovenskih mater in žena iz San Justa. V prijateljskem krogu smo preživeli prijetno nedeljo in podprli delo Zveze, posvečeno pomoči osamljenim, ostarelim in onemoglim. Saj je dolžnost družine, okolja in nas vseh, da jim lajšamo življenje.

Prireditelj je povezovala Irena Poglajen, ki je povabila vse navzoče, da se duhovno povežemo z našimi trpečimi brati, ki zaradi boleznih ali drugih težkih razlogov niso mogli biti med nami. Z zaupanjem smo se obrnili k naši nebeški materi Mariji, ki je najsvetlejši vzor vsake žene in matere, da podpre naše skupno delo in nam pomaga, da bi znali s sočutnim srcem ublažiti trpečim duševno in telesno stisko.

Nato je predsednica Našega doma Mici Malavašič Casullo pozdravila vse navzoče in jim izrekla iskreno dobrodošlico. Prav tako nam je spregovorila predsednica našega odseka, Nežka Lovšin Kržišnik.

Mladinski zbor iz San Justa, ki prepeva že 29 let in je oktobra lanskega leta pel po vsej Sloveniji, Koroški in Trstu, nam je pod vodstvom pevovodje prof. Andrejke Selan Vombergar zapel nekaj pesmi in prejel navdušeno priznanje.

Sledilo je kosilo, katero je blagoslovil dušni pastir Toni Bidovec.

Po prvem okrepcilu so sledili nagovori.

Pozdravil nas je v imenu poslancev, ki so bili naši gostje iz Slovenije, lic Marjan Schiffrer. Za njim sta nam spregovorila še poslanca Davorin Terčon in Ivo Hvalica. Sledile so spodbudne misli predsednika Zedinjene Slovenije Toneta Mizerita.

Po naši navadi vsako leto obdarimo s ciklamo našo najstarejšo mamo iz okraja. Z močnim aplavzom smo pozdravili Turkovo mamo, ki je pred kratkim izpolnila 97 let. Izročili smo ji cvetlico, kot znak življenja, ljubezni in lepote.

Prav tako smo podarili rožo v zahvalo in v drag spomin na naše srečanje zvezni predsednici Pavlini Dobovšek, predsednicam naših odsekov in še nekaterim našim gostom.

Nadaljevalo se je kosilo. Čakal pa nas je še bogat "srečolov", katerega je z dobitki omogočila solidarna pomoč podjetnikov in osebnih darovalcev.

Posebno zahvalo smo izrazili gospem in pekačem, ki so poskrbeli za okusno kosilo; mamicam, ki so nam postregle, in toliko drugim, ki so nam z veseljem priskočili na pomoč in poskrbeli za urejen potek našega srečanja.

Vsem, ki imate odprto srce in odprte roke, ter podpirate delo naše zveze, iskren Bog plačaj!

Irena Poglajen

IVO ŽAJDELA

(7)

Ob razstavi Mati, domovina, Bog

Spodaj podpisani avtor se že po izidu te knjige Tomca javno vprašal, kako je lahko pri svojem pisanju - to naj bi bilo čim bolj objektivno - ignoriral neko osnovno literaturo ter soproznanja o problematiki komunistične revolucije ter njene posledice protirevoluciji v zadnjih letih na Slovenskem. Kako je lahko na primer ignoriral bogato gradivo, ki ga prinaša revija *Zaveze*? Odgovora takrat ni bilo. Zdaj pa smo dobili v spremnem katalogu k razstavi njegov novi zapis, ki mu je dal naslov *Portret domobranca ali kako si pridobim prijatelje*. Tomc je prispevek razdelil v tri podpoglavja *Zgodovina*, *Morala* in *Vojna*. V začetku je sicer izpostavil nekaj pomembnih metodoloških pristopov, ki bi se jih zgodovinarji, publicisti ter vsi, ki se ukvarjajo z zgodovino, morali nenehno zavedati. Eden od njih je, da lahko neki pojav, ki ga preučujemo ali o njem pišemo, vedno presojava s

pozicije časa in prostora, v katerem se je ta pojav ali dogodek zgodil. Namreč, kar se tiče časovne perspektive, zgodovinar vedno ve več. Ve na primer, kako se je neko dogajanje končalo. če ponazorim, mi danes vemo, kako se je vojna končala, kdo so bili zmagovalci, kdo poraženci, vemo, da so se zmagovalci kruto znesli nad poraženci, vemo, da so Angleži z unazano prevaro in kupčijo za izpraznitev Koroške predali partizanom domobrance v gotovo smrt, itd. Ob nastanku domobranstva ter vse do omenjenih dogodkov akterji teh dogodkov niso vedeli, kaj bo sledilo oziroma kaj se bo zgodilo. če navedemo spet primer, ko so partizani svoje ujetnike gnali v smrt pod brezno, so ti do zadnjega trenutka upali na „najboljše“. Človek v taki situaciji na vse mogoče načine svoje misli odvrta od najhujšega. Takrat, ko pa se znajde pred eksekutorjevo pištolo ter pred svojim bo-

Prijateljski izlet Sanhuščanov

Skupina članov Našega doma v San Justu se redno zbiramo vsak petek v društvenih prostorih, da se prijateljsko pogovorimo in tudi skupaj večerjamo.

Za zadnji lanski dolgi nedeljski odmor smo se domenili, da bomo odšli na ribolov proti zalivu San Blas v Patagoniji, skoraj 1000 km daleč od glavnega mesta Buenos Aires. Organizirala sta to "odpravo" Lovrenc Tomažević in Matjaž Ravnik.

Tako smo odšli na jug v petek, 9. oktobra 1999 ob 9 zvečer v treh poltovornjakih (kamionetah) in dvema osebnima avtomobiloma. Bilo nas je vsega skupaj 18.

Ko smo potovali vso noč, primerno opremljeni in v prijateljskem in zdravem vzdušju, smo prispeli v San Blas v soboto ob 9 zjutraj.

Veseli, da bomo skupaj preživeli nekaj dni, brez vsakega drugega namena kot življenje v naravi, smo se vselili v kočice, ki smo jih že prej najeli. Uživali smo prekrasno sonce na morski obali.

Opoldan pa smo se vkrcali na majhno ribiško ladjico in uživali brezskrben ribolov do šestih zvečer. Za večerjo smo se pogostili z izvrstnim asadom in odlično solato. Odšli smo počivat po nekaj partijah taroka.

V nedeljo smo se začeli pripravljati ob 9 in odšli k maši. Kolikšno je bilo naše presenečenje, kajti po maši je bil še krst. Pri tem smo sodelovali, Lovrenc Tomažević je prebral berilo, vse je poteklo v spoštovanju in pobožnosti. Zvedeli smo, da je bil duhovnik rojen na Hrvaškem, in nekateri od nas so se lahko sporazumeli z njim v slovenščini.

Opoldan smo sedli za mizo, to pot pa smo jedli okusen krožnik rib, ki sem ga pripravil jaz, popoldan pa smo porabili za pogovor in za sprehod po obali in okolici tega lepega zaliva San Blas.

Večerja je bila skromna, kajti že smo se pripravljali na odhod v ponedeljek, in smo v prijateljskem pogovoru povečevali.

Naslednji dan zjutraj smo odšli. Pot nas je peljala preko Sierre de la Ventane, Tornquista, Olavarríe, Azula in Saladilla. Ob

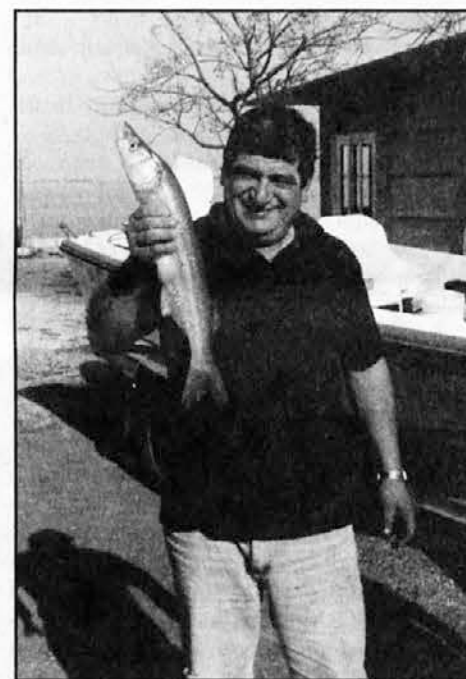

ogledovanju veličastnosti teh krajev smo se zavedali, kako velik je šele Bog.

Brez presenečenja smo dospeli v Buenos Aires, veseli, da smo preživeli skupaj tri dni v velikem prijateljstvu.

Tega izleta so se udeležili: Andrej Drenik, Franci Štrubelj, Andrej Drenik ml., Lovrenc Tomažević, Matjaž Ravnik, Alberto Klairreich, Henrik Bregar, Marko Bregar, Ivan Oven, Fernando Oven, Ivan Zakrajšek, Marijan Hrovat, Janko Štrubelj, Tone Adamič, Vlado Indihar, Janez Krajnik, Mitja Keržič in Bregarjev zet.

Alberto Klairreich

Avtor s plenom

dočim grobom, takrat je ponavadi vedno že prepozno za razmišljanje o drugih možnostih ter ukrepanje. V takšnih mejnih situacijah smo ljudje pač takšni, do skrajnosti upamo, da se bo izteklo tako, da bo na koncu vse dobro. In se na primer ne upremo, ne skušamo pobegniti (razen kake izjeme), saj se pobega vsak boji, upajoč da se tisto najhujše pač ne bo zgodilo in da se lahko prav s pobegom pogubi.

Tako je Tomc zastavil svoj prispevek. V nekem stavku je tudi omenil taktiziranje domobrancev kot politično modro delovanje ter partizansko revolucijo kot brezglavi avanturizem. Kot je tudi v nadaljevanju navedel, da sta bila njegova starša v partizanih in da bo kljub temu skušal razumeti, „kako in zakaj so domobranci doživljali razmere druge svetovne vojne, kako so omišljali čas, v katerem so živeli“. Je Tomcu to, kar si je uvodoma zadal, tudi uspelo ali mu je vsaj uspelo?

Ni mu uspelo in niti uspeval mu ni, kajti gradil je na tistih elementih, ki so nam dobro poznani, saj so vsa povojna desetletja in še danes na njih gradili „zmagovalci“. Ti elementi pa so: komunisti s svojimi partizani oziroma narodnoosvobodilnim bojem, komunisti oziroma domobranci ter okupator, s katerim so ti protikomunisti sodelovali. Manjka pa ključni element in

Grega Tomc, mlad sociolog, kot punker upornik proti komunističnemu enounju (podobno kot spodaj podpisani avtor, saj sva nekje istih let), je gladko šel preko tega bistvenega elementa, brez katerega ni mogoče razumeti fenomena domobranstva. Pravzaprav ob tem človeku danes, leta 1999, manjka besed. Potem ko se v tej Sloveniji o tej problematiki že deset let piše na dolgo in široko, ko imajo nekateri tega pisanja že celo vrh glave, ko je o tej problematiki izšla cela gora literature (na primer 34 obsežnih števil revije *Zaveze*, kjer se o tem obširno piše), potem, ko si lahko iz te z lahkoto dostopne literature vsak hitro izdela realno/resnično podobo (tudi) o fenomenu domobranstva.

Tomc navaja primer Alojza Perneta, šefa propagandnega odseka Gorenjskega domobranstva, ter naniza v nekaj točkah, kaj je Perne doživel in zakaj se je odločil, tako kot se je? Toda kljub dokaj jasnim navedkom (poleg okupatorjevega divjanja tudi to, da so partizani ropali njihov živež, mu ubili brata, njega prisilno mobilizirali) se Tomc sprašuje, ali je Perne sploh vedel, „kaj je bilo vprašanje“. Takoj zatem je šel še naprej in zapisal, da pa so nekateri „vedeli“. Ali res? Vedeli sicer so, vendar nekaj drugega, ne pa tistega, kar je navedel Tomc.

Nadaljevanje prihodnjč

Občni zbor Zedinjene Slovenije

Nadaljujemo z objavo poročil raznih referentov

Poročila tiskovnega referata

Kmalu bo preteklo 60 let, odkar izhaja Svobodna Slovenija — nekaj let je izhajala v domovini, od leta 1948 pa jo redno berno v Argentini. Kaj malo nas je še živih, ki smo imeli v rokah prve številke tega glasila, katerega izhajanje in celo branje v domovini med vojno je bilo združeno z veliko nevarnostjo, saj je bilo prepovedano tako od okupatorjev, kakor tudi od slovenskih ideoloških nasprotnikov.

Zato smo veseli in tudi ponosni, da naš list kljub vsem nevarnostim redno tedensko izhaja. Zvest svoji ideologiji nas tedensko povezuje in nas seznanja z dogodki v naši skupnosti, kakor tudi z vsem, kar se dogaja doma.

O denarnem, finančnem stanju našega lista je že poročal g. blagajnik, podala vam bom pa nekaj števil:

Lansko leto smo pošiljali tedensko: 500 izvodov Svobodne Slovenije po raznašalcih
153 izvodov po pošti v Argentini
61 izvodov po omnibusu v Mendoza in Bariloche
7 izvodov po zračni pošti v Mercosur in obmejne države
35 izvodov po zračni pošti v ostalo Ameriko in
66 izvodov v Evropo, Avstralijo in Japonsko.
To je skupaj **822 izvodov.**

Pavlina Dobovšek

Poročila zgodovinskega referenta

V pretekli poslovni dobi si kot odbornik, odgovoren za ta referat, nisem privzel kakih specifičnih nalog, čeprav mi je bilo nasvetovano, da bi preštudirali, kako pripraviti in tiskati v posebni prilogi poimenovalno kazalo vseh oseb, ki so bile omenjene v Zborniku dela, ki ga je ZS izdala. Tako delo namreč zahteva, da se ob imenu zabeleži strani, na katerih je zadevno ime tiskano. Prav ta pogoj, pa predstavlja doslej nerešeno težavo. Iz pogovora o tem problemu, ki sem ga imel s piscem Zbornika, dr. Jožetom Rantom, ko mi je razlagal te tehnične računalniške zaplete, sem uvidel, da se načrt iz tega in še drugih važnih razlogov v preteklem letu ne bi mogel uresničiti. Vendar pa naj vprašanje ostaja

odprto, dokler se ne najde potreben finančni vir, posebno pa še oseba-izvedenec v računalništvu.

Edini moj doprinos v svojstvu zgodovinskega referenta bi lahko bilo delno lektoriranje brošure, ki jo mladina iz SFZ in SDO pripravlja za svojo 50.letnico. Zato sem gdč. Moniki Klarreich, ki se je za to lektoriranje obrnila name, pojasnil, da delo prav rad sprejemam in naj ga mladina jemlje kot prispevek ZS k svojemu projektu.

Zunaj tega referata pa sem svojo odborniško dolžnost izpolnil s tem, da sem bil, razen na eni, prisoten na vseh odborovih sejah.

Albin Magister

Poročilo mladinskega referenta

V letu 1999 smo skušali čimveč dela opraviti v prid mladine. Referat za mladino sestavljajo: Karel Groznik, Metka Havelka Magister, David Rot, Karla Malovrh Jakoš in Viktor Leber.

Skušali smo, da bi se naš referat večkrat sestal, na žalost kljub sklicanim sejam srečanja nismo mogli uresničiti.

Kljub tem tehničnim težavam sem skušal, da bi se čimveč naredilo, kajti želje so velike, čas je pa omejen.

Mladinski organizaciji SDO-SFZ sta redno imeli sestanke, seje in mladinske maše.

Izvedel se je vsakoletni Glasbeni večer, kjer smo sodelovali pri pripravi. Bil je zelo dobro obiskan.

Za skupni Mladinski dan sem skušal čimveč narediti pred odhodom, ker je pripravljeno soupadalo s potovanjem pevskega zbora iz San Justa v Slovenijo.

Novost za delovanje zadnjega leta je v tem, da imamo stalno poročevalko, ki poroča o vseh in vsaki mladinski prireditvi. Štejemo tudi s stalnim fotografom, ki dokumentira vsa srečanja. To sta Veronika Goddec in Marko Vombergar. V veliko veselje mi je, da sta tudi za letos sprejela nalogo

Med temi je **20 izvodov brezplačnih** po raznašalcih

10 izvodov po pošti v Argentini
30 izvodov po zračni pošti v Evropo, Avstralijo in Japonsko

1 izvod po zračni pošti v Brazilijo in
3 izvodi v ostalo Ameriko.

To je skupaj **64 izvodov**
Te brezplačne pošiljke bomo le morali še preresetati.

Čeprav ne dosežemo niti 800 plačanih izvodov, vendar vztrajamo!!

Da imamo tako natančen pregled stanja našega tednika, se moram v prvi vrsti zahvaliti polkovniku Emilu Cofu, ki je skrbel za statistično kakor tudi denarno vodstvo lista. Prav tako iskrena hvala lic. Franciju Markežu, ki je vse leto spremljal naše delo.

Ponovno priporočam vsem rojakom branje tega našega tednika, ki je — kakor vedno poudarjamo, glasilo nas Slovencev, ki živimo v diaspori in katerega **vzdržujemo sami, brez vsake pomoči iz domovine.** Zato se lepo zahvaljujem vsem rojakom, ki omogočajo njegovo izhajanje.

Posebna zahvala pa gre članom naše mreže raznašalcev, ki skozi vse leto, teden za tednom, za božji lon tako požrtvovalno dostavljajo vsak izvod naročnikom v sklopu naših krajevnih skupnosti.

Debeljakov večer pri SKA

na dr. Tineta Debeljaka.

Nato je Tine Debeljak ml. v svojem prikazu življenja in dela očeta nanizal vrsto znanih in neznanih podatkov predvsem o očetovem predvojnem delu pa o sedanjem zanimanju o njem v Sloveniji. Prikazal je vrsto njegovih originalnih knjig, kakor tudi prevodov in esejev skupaj s ponatisnjenimi deli v Sloveniji in njegovi omembi v raznih pregledih, enciklopedijah ali literarnozgodovinskih študijah.

Na petih mizah so bila vsa omenjena dela razstavljena in so si jih poslušalci lahko pozneje ogledali. Nekaj predvojnih Debeljakovih pesmi je prebrala njegova vnukinja Andrejka Vombergar Štrfček.

Po predavanju so sledila vprašanja in razni komentarji, ki so poudarili njegovo veličino.

Naj omenimo, da je bil Debeljak poleg dolgoletnega predsednika SKA tudi skoraj vsa leta sourednik Svobodne Slovenije in njenih Zbornikov, kakor tudi njen literarni in kulturni sodelavec in pisec raznih politično-zgodovinskih študij o komunizmu.

Slike s predavanja in ves govor lahko preberete na spletnih straneh interneta, ki jih je pričel objavljati Marko Vombergar na naslovu

<http://www.foto.com.ar/marko>

Dobro se še spominjamo dr. Tineta Debeljaka, ki je bil gonilna kulturna sila naše skupnosti kot literat - pesnik, prevajalec in kritik, organizator in predavatelj. Večer v njegov spomin ob 10-letnici smrti je bil predviden lani - Debeljak je umrl 20. januarja 1989, a se je zavlekel v leto 2000.

Prvi kulturni večer v tej sezoni SKA je bil posvečen njemu. V soboto, 8. aprila se je zbralo v gornji dvorani Slovenske hiše precej njegovih prijateljev in drugih. Najprej je pričel večer predsednik SKA Marijan Eiletz in povedal, da se poimenuje gornja dvorana v spomin slavljence Dvora-

+ Prelat Ignacij Čretnik

Večji del svojega življenja je Ignacij Čretnik preživel v Parizu. Posvetil ga je delu za dušni in telesni blagor svojih slovenskih rojakov. Osebnost tega pokončnega moža in zvestega duhovnika je eden lepih primerov, kako strastna navezanost na svoj narod in na rodno zemljo ni v nasprotju s širokim svetovljanstvom, kako dosledna zvestoba veri vzbudi spoštovanje tudi v malovernem francoskem svetu.

Ko je kmalu po mašniškem posvečenju prevzel gospod Čretnik mesto slovenskega dušnega pastirja v Franciji s sedežem v Parizu, se je z vsem srcem posvetil rojakom, ki so živeli raztreseni po tej veliki deželi. Ni omejeval svojega dušnopastirskega dela na politične begunce, ki so tako kot on ostali po komunistični revoluciji zunaj meja domovine. Vsak rojak mu je bil drag in vsem je po svojih najboljših močeh posredoval duhovno oporo v domačem jeziku, vsem je bil zgled kristjana, duhovnika in Slovenca.

V letih po vojni je bil Pariz še v večji meri kot kasneje središče političnega dogajanja v Evropi. Razgledani prelat Čretnik si je s svojim nastopom, z duhovito in pogumno bistrostjo kmalu utrl pot med vodilne katoliške pa tudi druge kroge francoskega glavnega mesta. Te zveze je velikodušno posredoval dr. Mihi Kreku in drugim sodelavcem, ki so v prvih povojnih letih snovali skupno s Poljaki in s Čehi srednjeevropsko Zvezo Krščansko demokratičnih strank. Sam ni posegal v politiko, a s svojo energično prisotnostjo je pomagal, da so laiki iz njegove bližine skrbeli za slovensko prisotnost v evropskih povezavah demokratičnih, krščansko usmerjenih strank in da na njihovih kongresih niso manjkali slovenski delegati.

Leta kasneje, v času ko se je pričela rušiti železna zavesa vzhodnih totalitarizmov, kar je končno privedlo do razpada komunistične Jugoslavije in do slovenske državne samostojnosti, so postale zveze prelata Čretnika spet neprecenljivo drago-

cene. Ko je dozorel čas za prvo srečanje vodstev Slovenske ljudske stranke iz emigracije in nastajajočih Slovenskih krščanskih demokratov iz domovine, prelat Čretnik ni odklonil sodelovanja. Bil je aktivno prisoten pri njihovih pogovorih v starodavnem samostanu Stams na Tirolskem. Spremljal je tudi delegacijo, ki je nato na povabilo tedanjega predsednika vlade prof. Lojzeta Peterle-

ta po petin-štiridesetih letih simbolično prestopila meje svoje domovine.

Zveze, ki jih je v teku let nabral prelat Ignacij Čretnik, so pričele v Evropi odpirati vrata slovenskim demokratičnim politikom. Za svoje delo je ta požrtvovalni rojak dobil morda kdaj kako osebno zahvalo, nikoli pa javnega priznanja.

Ko je zaradi teže let moral v pokoj, je odšel v Slovenijo in preživljal leta osamljenosti v okolju, ki ni imelo razumevanja za človeka, ki se je izčrpal v delu za dušni in telesni blagor razseljenih rojakov in za uveljavljanje slovenskega naroda v svetu. Doživljal je usodo političnega, ideološkega emigranta, na katerega rojaki ob vrnitvi gledajo kot na tujca. Bolan in utrujen je odšel je na obisk v Pariz, na kraj svojega življenjskega dela, in tam odšel po plačilo k Gospodu, kateremu je vse življenje služil.

Naj počiva v miru.

-žar

USPEH KMEČKE LISTE

Kmečka lista — društvo za razvoj slovenskega podeželja je dosegla velik uspeh na volitvah v svet Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije. Njeni kandidati so prejeli največ, 30,5 % vseh glasov, s tem pa je lista v svetu že pridobila 23 svetniških mest. Napori predstavnikov Kmečke liste bodo usmerjeni v razvoj podeželja v Sloveniji, predsednik Zdržne zveze Slovenije Peter Vrisk pa je zagotovil, da zbornica ne bo postala politični parlament.

Stanko Jelen

REZI MARINŠEK

VELIKA NOČ

Previdno je obračala porisano jajce in vzela spet drugega v roke. Ta je zelen, je pomislila, zato mu bom narisala cerkvice na gričku, okoli nje pa polno rožic: zvončke, trobentice in vijolice. Po dolgem času se je odločila, da ni dosti, da pirhe pobarva, ampak jih potem tudi poriše.

Spomnila se je, kako je vse porisala in popisala. (Na modrem bo napisala: Aleluja!)

Brat je sedel pri oknu, bolj zdaleč ga

je opazovala, da ne bo rekel, da ga moti in zunaj je zelenela Opatova gora.

Daj, nariši mačice, jo je premagalo. A, mačice, se je posmejalo in zares jih je narisalo. Tiste druge, rdeče, boš pustil neporisane? Seveda, saj so kot kaplje krvi...

Zadaj za hišo je hčerka Ksenija zmerjala muco. Gronča salamenska, zakaj si ptičku pregriznila vrat? Jih boš dobila, da veš! Muca je zamijavkala in zbežala na streho.

Ubogi ptiček! Ksenija je ptička zakopala in muca je ob robu strehe škilila nanjo.

Vrtu se še ni poznala jesen. Velik fikus je stegoval svoje zelene veje, kapucinarji so cveteli in potihno si je ponovila: kapucinarček je kapco izgubil, kdor jo najde, naj jo dá nazaj.

Prejšnji dan je Lejla po dolgem času pospravljala slike in marsikaj že na pol pozabljenega ji je vstalo v spomin.

Ja, Karmen!, je vzdihnila, ko ji je pogled obstal na zavodski sliki. Na zavodskem vrtu sta se slikali: bili sta si dobri, kot se temu reče. Marsikdaj sta se pogovarjali o domu. Kot dobri Dolenjki sta se hitro sporazumeli. Ko sta se peljali domov na počitnice, je Karmen izstopila prav pri njihovi hiši, ona pa je nadaljevala pot.

Kar ni mogla slike spet spraviti. Kakšna rosna mladost, se je zasmejala, vendar se ji je nekako mило storilo. In koliko spominov!

Malo pred veliko nočjo so sestre organizirale pomladanski izlet. Najele so lojtrni voz in učenke so se vesele natovorile nanj. Spremljala jih je starejša sestra in konja sta pripeljala vso družbo v vnožje Gorjancev. Sestra in gojenke, ki pota niso

poznale, so počasi korakale v hrib, Karmen pa, ki ji je bilo to vse znano, je z Lejlo tekla naprej. Prišli sta do potoka Gospodična in tam čakali ostale. Pa jih ni in ni hotelo biti.

Veš kaj, je Karmen predlagala, že naveličana čakanja, kar pojdiva naprej, saj se bomo na vrhu dobile.

Lejla, ki ta del Gorjancev ni poznala, ji je sledila. Mahnili sta jo v hrib in malo zasopli pritekli do gostilne. Vidiš, tukaj bova počakali, je Karmen predlagala in odprla gostilniška vrata. Prostor je bil poln moških in močan duh po vinu je zaudarjal v presenečeni dekleti.

Poglej, tam zadaj je prostor, pa saj to strežajko poznam, je hitela Karmen.

Naročila je pijače, ne, saj ni alkohol, se je smejala. Spili sta in čakali.

Čez čas je vstopil moški in presenečenima dekletoma povedal, da se je voz z gojenkami vrnil domov. Planili sta pokonci in tekli na plano.

Kaj pa zdaj, se je strašila Lejla. Tekli sta po hribu navzdol, naenkrat je Karmen obstala. Zaskrbljeno je ogledovala znamenje na drevesu in križpot. Kar navzdol pojdiva, je silila Lejla in prav takrat sta srečali moškega, ki ju je začuden gledal. V gozdu je že bilo temačno.

Prestrašeni sta se spustili v tek in glasno pričeli moliti rožni venec. Oče naš, ki si v nebesih...in mož se je obrnil in ju nejeverno gledal.

Pa menda naju nima za nori, je pogodrnjala Karmen. Na vero sva pozabili, se je domislila Lejla in pričeli sta znova. Tekli sta kot bi imeli peruti.

Še sedaj ne ve, kdaj sta pritekli mimo Gospodične in nazadnje obstali na kolo-vozu. Bilo je vse tiho in prazno.

Mrak je pokrival zemljo. Čakaj, zdaj pa ne vem, ali naj greva na desno, ali na levo. Počakajva, če kdo pride. Pripeljal se je voz in z bičem je volnik pokazal na desno. Spet sta hiteli in nazadnje le pozvonili na porti: vratarica je odprla, prepoteni in izmučeni sta pocepali v zavod. Nihče ju ni nič vprašal.

Po dolgih letih je spet stala pred obširno stavbo. Bilo je poletje, vrata so bila zaprta in nikogar ni bilo nikjer. S prijateljico Heleno sta se potepali po Dolenjski. Stranska vrata so odprta, se je domislila Helenca. Res, 'ciganska porta', kakor so temu vходу rekli, je ponovila. Vstopili sta in Lejla se je ozrla na „most vzdihljajev“, mostiček, ki je vezal obe stavbi. Davno enkrat je na hodniku srečala prednico. Pojdi z menoj, ji je rekla, ti bom nekaj pokazala. Prešli sta mostiček in na hodniku druge stavbe je viselo več slik. Poglej to, prvo na desni strani. Na sliki je bila skupina deklet v drugačnih uniformah, z drugače spetimi lasmi. Vidiš to na sredi? Tvoja mama. Obraz mlade deklice jo je gledal. Vedela je, da je tudi mama hodila v zavodsko šolo in stara mama in teta in sestra... Rod bi se vrstil, a mu ni bilo dano.

Zdaj slik ni bilo več. S Heleno sta prišli na glavno dvorišče. S pogledom je obšla vsa okna in pri vsakem ji je vstal spomin. Rada je tam živela, strog samostanski red je ni motil.

Karmen, ki je vedno kaj pogruntala, jo je nekoč odvelkla na podstrešje nizke

Pričevanja o usodah emigrantov na tujem in v domovini

Nevednost o pomembnih literarnih ustvarjalcih iz širšega slovenskega kulturnega prostora, do konca 80. let v Sloveniji zamolčanih pisateljih, Zorku Simčiču, pokojnem Stanku Majcnu in Levu Deteli, založba Nova revija v Sloveniji manjša s knjigama **Srečanja z Majcnom** (korespondenca Buenos Aires - Maribor 1961-1970) in **Emigrant** (Pregnanec med dvema svetovoma 1960-1990). Izšli sta v zbirki Pričevanja.

Dopisovanje med prvima omenjenima osvetljuje življenje in kulturno dejavnost argentinske skupnosti Slovencev, skrivne poti pisemskih stikov in priča o hudi usodi Majcna, „ki so ga prisilili v eksil v njegovi lastni domovini“. Iz dnevnika prirejena knjiga Leva Detele pa je dokument „o posebni usodi avtorja, ki ga je notranja sila gnala k resnici, nedostopni v totalitarni družbi“ in tudi podrobnejši popis razmer v italijanskem in avstrijskem zamejstvu ter osebnih izkušenj avtorja, ki je s prevajanjem in drugače premoščal zaradi ideologije prekinjene vezi med Slovenci.

Za pripravo Simčičeve knjige se je zavzel tudi literarni zgodovinar, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti akademik France Bernik, saj pri SAZU nadaljujejo z izdajanjem zbranih del Stanka Majcna (1888-1970), katerih sestavni del je tudi korespondenca predstavljenih pisateljev. Posebne osvetlitve bi bila vredna tudi Majcnova povojna usoda. Ta je bila po mnenju Simčiča še hušša, kot so jo doživljali politični emigranti v prekomorskih deželah: „Res da Majcna niso ubili, so ga pa 'slovenskega plemiča in duhovnega svobodnjaka' načrtno poniževali in sramotili, tako je kot emigrant v svoji lastni domovini doživel še huššo usodo!“

Zorko Simčič je prek več posrednikov, ki so zbrisali sledi neposredne pisemske zveze, v Buenos Airesu leta 1963 izdal pri Slovenski kulturni akciji Majcnovo pesniško zbirke Dežela z izmišljenima imenoma avtorja (Fran Zore) in urednika (Simon Preprost).

Zorko Simčič, rojen leta 1921, je bil ena vodilnih kulturnih in literarnih osebnosti v slovenski skupnosti v Buenos Airesu, vodja literarnega odseka Slovenske kulturne akcije in urednik revije Meddobja. V izseljenstvu je med drugim izdal roman Človek na obeh straneh stene (1957), ki je po mnenju akademika Jožeta Pogačnika „estetski vrhunec zdomske proze“. Simčič je Majcna spoštoval in cenil že prej, osebno pa se nista poznala. Na enem slovenskih odrov v Buenos Airesu - nekaj časa so med manj kot 6000 Slovenci delovali kar trije - so med drugim uprizorili Majcnovo dramo Mater. Ker se je Simčič navduševal nad

Majcnovo literaturo in čutil veliko duhovno sorodnost s po letih sicer starejšim kolegom, je po zapleteni poti, prek vrste posrednikov, uspel odkriti Majcnovo mariborsko bivališče in z njim vzpostaviti pisemski stik.

Simčič in Majcna sta v desetih letih izmenjala 40 pisemskih enot (od tega je štiri petine Simčičevih), od kratkih, bolj pozdravnih, do daljših esejističnih razmišljanj. Majcna je bil „bolj redkobeseden“, Simčič pa je, kot je dejal, „podrobneje opisoval kulturno dejavnost in dokaj zapletene razmere v slovenski skupnosti v Argentini“. Obširne pripombe k pismom med drugim razjasnjujejo ozadje sporočil o delovanju ustanov in prava imena oseb, takrat namenoma označenih s psevdonimi. Čeprav gre za dopisovanje med razumnikoma, se knjiga bere kot psihološki roman, meni urednik Janez Kajzer.

Lev Detela, rojen leta 1939, pesnik, pripovednik, esejist in prevajalec, se je s svojo kasnejšo soprogo Mileno Merlak leta 1960 preselil v Avstrijo. Odtlej je v domovini zaradi svojih kritičnih pogledov veljal za „nezaželeno osebo in političnega emigranta“.

Knjiga Emigrant je Detelova 31. knjiga - od teh jih je enajst napisal v nemščini - in kronološko nadaljevanje njegovega avtobiografskega dela o mladosti, ki ga je napisal na pobudo argentinskih Slovencev in z naslovom Časomer življenja objavil v Buenos Airesu leta 1987.

Kuževni listi, Delo

Poročilo ZSMŽ — San Martin

Pri Sanmartinski Zvezi žena-mati je v marcu predaval prelat Jože Škerbec. Govoril je o letu 2000, jubilejnem letu in pa o papeževi prošnji k Bogu za oprostitev grehov katoličanov v preteklosti in sedanosti.

stavbe, kjer so bili prašiči, na podstrešju pa so gnezdile kokoši. Gnezda so bila prazna, le neka kokoš se je jezna oglašala. To je je spomnilo podstrešnih pohodov doma. Tam je bila zdaj nova stavba. Ni bilo več majhnega gozdička, kamor je mlada sestra vodila vrtec.

Pojdiva, je predlagala Helenca. In sta šli. In sedaj pri oknu opazuje jato terov. Tero, tero, vpijejo. Bil je mračen dan. Veliki petek je, spomin Gospodove smrti.

Da se ne bi nikdar več dogodile hude pogrške in naj bo to očiščenje spomina, sprava in spreobrnjenje.

Pet kardinalov in dva monsignorja rimske kurije so izpovedali sedem poglavitnih grehov, za katere je papež posebej prosil odpustanja:

za neevangeljske metode, nestrpnost in silo, za križarske vojske in inkvizicijo, versko nestrpnost, prisiljeno pokristjanjevanje, zaradi razkolov v krščanstvu, zaradi odnosov do Judov, neupoštevanja dostojanstva žena, suženjstva, nestrpnosti do drugih kultur in verstev, socialne nepravčnosti.

Papež obžaluje dejanja, ne sodi pa ljudi.

„Zadržano financiranje“ Izseljenske matice

„Spoštovani gospod Bebler, glede na vaše nedavne izjave (srečanje s Slovenci v Schneyu dne 26. 2. 2000 ter izjave, objavljene v Večeru dne 21. 3. 2000), ki zadevajo financiranje Slovencev po svetu, vas opozarjamo, da s tem kršite 5. člen pogodbe o financiranju Slovenske izseljenske matice iz proračuna Republike Slovenije.

Zato zahtevamo, da v roku 14 dni Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je organ Vlade RS, zadolžen za koordiniranje politike RS do Slovencev v zamejstvu in po svetu, predložite dokaze, na osnovi katerih je prišlo do vaših izjav. Nadalje vas obveščamo, da bo v skladu s 7. členom zgoraj omenjene pogodbe, financiranje do razjasnitve zadržano“, je predsednika SIM dr. Antona Beblerja nedavno uradno obvestila državna sekretarka **Mihaela Logar**.

V časopisni izjavi, na katero se sklicuje Mihaela Logar, dr. Bebler govori o tem, kako naj bi v predlogu zakona o skrbi RS za Slovence v tujini „uredili razmerja med našo državo in vsemi Slovenci, ki živijo v tujini, to je zamejci, izseljenci in tistimi, ki živijo na območju bivše Jugoslavije“.

Med drugim je dejal, da je „sedanja ureditev neprimerna, saj je poraba sredstev zelo netransparentna. DZ namenja Slovence, ki živijo v tujini, 14 milijonov mark, in to vse v eni postavki, brez specifikacije programa. Tako je poraba tega denarja prepuščena stranki, ki nadzoruje urad za Slovence v tujini“. Po njegovem bi „v organizaciji, ki bi odločala o razdeljevanju teh sredstev, morale biti zastopane vse stranke in prisotna tudi strokovna javnost, da bi se razdeljevanje sredstev depolitiziralo“.

Knjiga o identiteti izseljenih Slovencev

Inštitut za slovensko izseljenstvo pri Akademiji znanosti in umetnosti je 10. aprila predstavil novo knjigo s področja izseljenstva avtorice Brede Čebulj Sajko z naslovom **Razpوتا izseljenstva**.

Knjiga govori o izražanju, ohranjanju in spreminjanju etnične identitete avstralskih Slovencev med njihovim večdesetletnim bivanjem v tujini. Prikaz življenja prvih generacij slovenskih izseljencev v Avstraliji avtorica vpleta v analizo povojne avstralske imigracijske politike.

Kot je povedala avtorica, je zaključek in hkrati teza knjige ugotovitev, da imajo izseljenci poleg izvorne slovenske identitete tudi avstralsko, saj jih je tujina prisilila, da so začeli misliti in delovati kot Avstralci.

Poudarila je, da je bila v preteklosti ta avstralska identiteta zanemarjena, izpostavljala pa se je predvsem tradicionalna slovenska stran izseljenčeve osebnosti. Ob tem je še povedala, da ostaja potomstvo avstralskih izseljencev še neraziskano področje.

Avstralsko imigracijsko politiko lahko razdelimo v tri obdobja. Takoj po vojni so avstralske oblasti poskusile s politiko asi-

milacije, vendar se je ta izkazala za neuspešno. V 60. letih je sledilo vmesno obdobje med asimilacijo in multikulturalizmom, v 70. letih pa je slednji zaradi močne kampanje dokončno prevladal. Ta izseljenecem na vseh področjih zagotavlja enake pravice, kot jih imajo domačini.

Avtorica je delo zastavila v treh delih. V prvem delu obravnava posledice dvojne identitete v vsakdanjem življenju avstralskih Slovencev. V drugem delu na osnovi teoretičnih in antropoloških določiteljev etnične identitete avtorica utemelji svoje pojmovanje izseljenske dvojne identitete, v zadnjem delu pa predstavi življenjske zgodbe petih, po starosti in socialnem položaju različnih izseljencev. Zgodbe so zapisane v pogovorni avstralski slovenščini.

Omenjena monografija je drugo delo Čebulj Sajkove s področja avstralskega izseljenstva. Prva Med srečo in svobodo: avstralski Slovenci o sebi je izšla leta 1992. Lani je izdala tudi monografijo Etnologija in izseljenstvo: Slovenci po svetu kot predmet etnoloških raziskav v letih 1926-1993. V zadnjem času avtorico vse bolj privlači odkrivanje Slovencev na Novi Zelandiji.

Med rojaki v Miramaru

Zadnje čase smo Slovenci v Miramaru precej razgibano delovali. Že lani smo slovenski državni praznik prvič javno praznovali 25. junija na glavnem mestnem trgu. Slavja so se udeležili tudi župan in predstavniki drugih narodnosti. Slavnostni govornik je bil predsednik Slovenskega doma v Miramaru, arh. Jure Mihelič. Zastavo je nosil Erik Hladnik v spremstvu Ludvika Mandla in skupine narodnih noš.

Jubilejno leto 2000 smo Miramarčani pričeli 1. januarja s slovesno mašo na glavnem trgu. Somaševanje več duhovnikov je vodil mons. Jose Maria Arancibia, škof iz Mar del Plate. Prvo berilo je bral Tone Japelj v slovenščini. Slavja smo se Slovenci udeležili z narodnimi nošami in slovensko zastavo.

Tudi osebnih novic ne manjka. V soboto, 18. marca, sta v cerkvi sv. Andreja sklenila zakonsko zvezo Anica Gornik in Juan Pablo Errobidart. Poročil ju je duhovnik Viktor Demšar, pri poročnem obredu pa smo jima zapeli pesem "Marija skoz življenje".

Isti dan nas je obiskal veleposlanik RS, prof. dr. Janez Žgajnar s soprogo. Po skup-

nem kosilu nam je predstavil stanje Slovenije danes in razložil postopek za pridobitev slovenskega državljanstva. Za obisk, poročilo, tiskovine in slike Slovenije se mu je zahvalil društveni podpredsednik. Veleposlanik je obiskal še bolehnega Janeza Jelena in se udeležil naše mesečne maše, ki jo daruje v kasteljanskem jeziku Viktor Demšar in pri kateri pojemo slovenske pesmi.

V soboto in nedeljo, 1. in 2. aprila, nas je v imenu Slovenskega dušnega pastirstva v Argentini obiskal dr. Jure Rode za veliko-nočno duhovno obnovo. V spremstvu Lojzeta Trpina je tudi obiskal bolne in ostarele na njih domovih in jim nudil priložnost za prejem svetih zakramentov. Pri slovenski maši smo peli postne pesmi, dr. Rode pa nam je pojasnil pomen jubilejnega leta in postnega časa. Bili smo srečni, da smo se po dolgem času spet lahko srečali in pogovorili s slovenskim duhovnikom.

Na veliko soboto bomo imeli v farni cerkvi ob 12. blagoslov velikonočnih jedil, na veliko nedeljo pa se bomo dobili v našem domu pri sekanju pirhov.

L.T.

Nove telefonske številke v Sloveniji

30. marca je začel veljati v Sloveniji drug sistem številke v telefonskem omrežju. V glavnem je sprememba ta, da so izločili staro "jugoslovansko" šestico na začetku, kakor so jo vzeli pred časom iz pisemskega prometa.

Obenem so še reorganizirali in strnili območja. Tako imamo sedaj območja, ki se začinjajo s številko 1, 2, 3, 4, 5 in 7. Poleg tega pa obljublajo, da se bo spremenilo tudi veliko telefonskih številke posameznih naročnikov.

Če kličemo iz Argentine, je treba tako najprej klicati vstop v mednarodno omrežje, to je 00, nato pa klicno številko za Slovenijo, ki je ostala ista: 386.

Tej sledi številka območja, ki si jih lahko ogledate na karti.

- 1 velja za Ljubljano in okolico
2. za Maribor in štajersko,
- 3 Celje in Trbovlje,
- 4 Kranj in Gorenjsko

5 Novo Gorico, Koper in Primorsko, 7 Novo Mesto in Krško.

Skupina 6 je rezervirana za mobilna omrežja, 8 in 9 pa za posebne številke kot brezplačne linije itd. Enaka pa ostane številka za informacije 113.

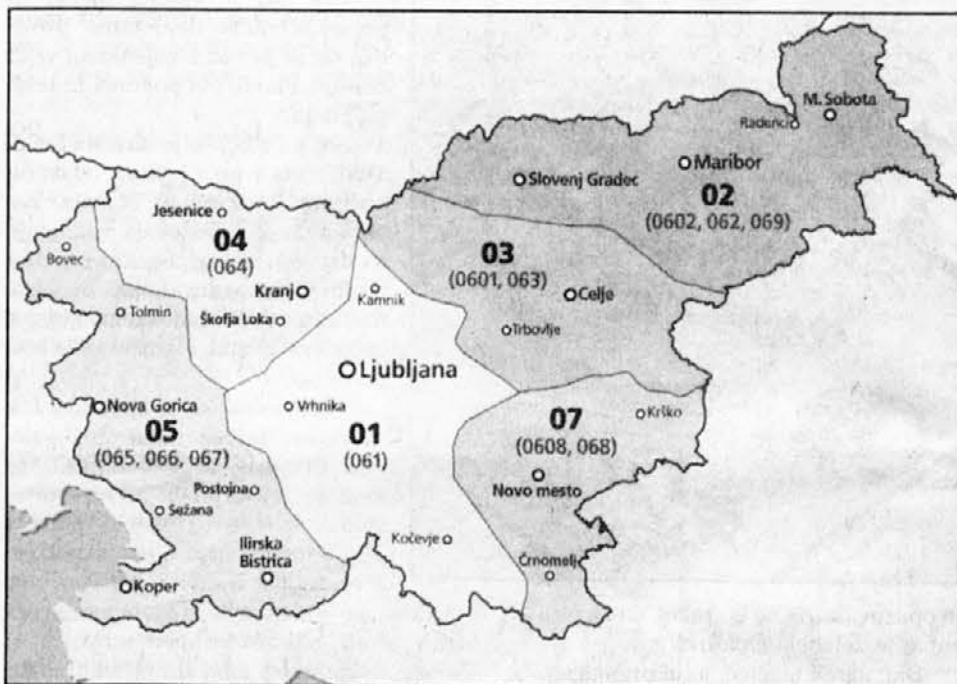
Tej številki je treba dodati še telefon, ki bo sedemestna številka.

Opozarjamo, da bo kakih 90% vseh številke doletela sprememba. Vprašajte v Slovenijo sorodnike, kakšno številko so dobili.

Za klicanje iz tujine bo sogovornik iz Slovenije nekaj časa lahko dosežen na staro in novo številko. Pozneje bo avtomatični odzivnik povedal novo številko (v španščini v Argentini) do 1. novembra 2000, ko bo stara številka zaprta.

Še to: če kličete v Sloveniji medkrajeno, seveda ne kličite številke 386 - Slovenije, pač pa pred območno številko dodajte 0.

Tako iz Argentine klicana številka v Maribor je npr. 00-386-2-123-4567, iz Ljubljane v Maribor pa 02-123-4567.

Škofu so prisluškovali

Na sedežu škofije v Mariboru so odkrili dve prisluškovalni napravi na daljinsko aktiviranje, ki sta omogočali prisluškovanje telefonskih in drugih pogovorov v pisarni mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja in v stanovanju prelata Franca Zdolška, so povedali na časnikarski konferenci, ki jo je pripravil tiskovni urad mariborske škofije.

Po besedah mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja na škofiji ne vedo, kdaj in kdo je prisluškovalne naprave na sedežu škofije namestil in do kdaj so bile aktivirane, odkrili pa so jih ob pripravah na drugi papežev obisk v Sloveniji leta 1999. Da ne bi pokvarili slovesnega razpoloženja ob papeževem obisku in da kasneje ne bi obremenjevali pogovorov med slovensko vlado in svetim sedežem, so o odkritju prisluškovalnih naprav spregovorili šele sedaj. Kakor je dejal škof Kramberger, škofija ne želi pokazati na krivca, temveč želi pristojne službe, bodisi v Mariboru ali v Ljubljani, opozoriti na nedopustne pojave kršenja človekovih pravic, ki jih bo deset let po uvedbi demokracije v Sloveniji potrebno razčistiti, saj v škofiji menijo, da njihov primer ni osamljen.

Ta dogodek ni samo groba kršitev zakonodaje temveč tudi kršitev deklaracije o človekovih pravicah. Škof se čuti prizadetega in kontroliranega v izvrševanju svojega poslanstva.

Zato so vlado pozvali, naj nemudoma sproži ustrezno preiskavo in poda jasne ter nedvoumne odgovore na vprašanja, po čigavem nalogu je potekalo prisluškovanje, s kakšnimi nameni in do kdaj oziroma koliko časa je trajalo.

Slovenska obveščevalno-varnostna agencija je zavrnila, da ni imela s tem nič opravka in tudi ni dobila pooblastil za prisluškovanje v prostorih mariborske škofije. Strinjajo se z ugotovitvijo mariborskega škofa Franca Krambergerja, da gre za nedopusten poseg v človekove pravice in z vso odgovornostjo zagotavljajo, da najdene naprave niso v nobenem primeru last ali v uporabi omenjene agencije.

Pred mnogimi leti so na škofiji v spalnici škofa Držečnika že našli prisluškovalne naprave, ki so bile okorne in dolge 40 centimetrov. Prisluškovalne naprave, ki so jih našli tokrat, pa so modernejšje in manjše, montirane pa so bile v telefonskih vtičnicah, za katere se ve, kam so povezane. Kot zanimivost je povedal, da kriminalisti prisluškovalnih naprav niso izsledili, ko so pred dvema obiskoma papeža podrobno pregledali prostore škofije. Po njegovih besedah so bile prisluškovalne naprave tako dobro prikrite, da so jih po tem, ko so bili nanje opozorjeni, dalj časa iskali.

Spomnimo pa se še na prisluškovalne naprave v ljubljanski nadškofiji.

ZDRUŽEVANJE IN NOVI MANDATAR

KAKO SE JE ZAČELO?

Vse se je začelo, ko je Ivan Oman ustanovil Kmečko zvezo še pod komunistično diktaturo, ki pa se je začela že majati. Ta zveza se je kmalu spremenila v stranko, ki ji je pozneje Marjan Podobnik nadel ime Slovenska ljudska stranka po naši „zgodovinski“ - kakor pravijo - 100 let stari SLS. Kmalu nato je Lojze Peterle ustanovil Slovenske krščanske demokrate, SKD, katerim se je pridružila tudi SLS iz emigracije.

Ti dve stranki v bistvenih svetovno nazorskih pogledih nista bili zelo različni in od vsega pričetka je bilo govorjeno, da se prej ali slej morata združiti. Na poti so bile bolj osebne ovire in dejstvo, da je bila v levičarski Drnovškovi vladi zdaj ena zdaj druga.

NAPOČIL JE ČAS

Ko so na plebiscitu sprejeli predlog za večinski volilni sistem, je postalo nujno, da se stranke združijo, če hočejo kaj doseči na prihodnjih volitvah. Na nekem večernem sestanku v začetku leta, ki so se ga udeležili veljaki obeh strank, sta Peterle in Podobnik končno podpisala tm. soglasni dogovor, v katerem sta se domenila za način združevanja obeh strank v enotno stranko, slonečo na krščanskem svetovnem nazoru.

Takoj nato sta se oba izvršilna sveta in glavna odbora pričela dogovarjati o vsebini, programu, itd. nove stranke. Glede odločitve o združevanju ni bilo nobenega pomisleka, ravno tako ne o programu. Tu so si bili vsi edini. Problem pa je nastopil, ko je bilo treba določiti ime nove stranke in njene predstavnike oz. način izvolitve.

Podobnik in SLS so bili mnenja, da se najprej vse dogovorijo na vrhu, ustanovni zbor pa bi samo potrdil že dogovorjeno.

Peterle pa - to mu je šteti v veliko čast - pa je bil mnenja, naj se ta dva problema demokratično določita in volita na tistem sestanku, kar je gotovo najbolj prozorno in demokratično ter ima najširšo podlago. To mu je tudi uspelo. Nekateri so se norčevali iz tega ustanovitvenega kongresa, češ da je bil preveč buren, prepirljiv in nejasen, je pa bil v resnici edini demokratični sistem za dogovor in volitve, drugače bi bil pa „prstokracija“, kakor se je dogajalo pod prejšnjim režimom, ko so na takih kongresih enoglasno in brez debate potrdili, kar je prej partija določila.

ZDRUŽEVANJE NA POHODU

Eden od pogojev za združitev je bila tudi zahteva SKD, da preneha koalicija Drnovškove liberalne in Podobnikove stranke. Sicer s težavo je SLS to sprejela in Podobnik je obvestil predsednika vlade dr. Drnovška, da bodo njegovo ministri izstopili iz vlade. Drnovšek pa je to izrazil in zasnova - kot vse kaže - dolgoročni program v dobro levih sil. Predlagal je parlamentu, da vrže iz vlade ministre in podpredsednika Marjana Podobnika in s tem poda Drnovšku tudi zaupnico. Parlament pa - kot kaže po vnaprejšnji premišljenem načrtu - ministrov ni odstavil in s tem podal Drnovšku nezaupnico in tako odstavil samega Drnovška. Kučan, ki bi moral predlagati novega mandatarja za predsednika vlade, je izjavil, da ne bo predlagal nobenega. Levica v parlamentu enako. Tako da bi po ustavnem določilu v enem mesecu Kučan moral razpustiti parlament in sklicati predčasne volitve v dveh mesecih. Tu je tičal ves načrt. Ker ni časa, bi parlament ne določil novega večinskega sistema in bi tako volili po starem, proporcionalnem, s katerim bi levi-

ca verjetno zmagala. Desnica pa je hotela imeti prehodno vlado do novembra, ko bi morale biti redne volitve v parlament, in medtem bi bilo dovolj časa, da bi vzpostavili večinski volilni sistem, ki bi združeni desnici Koaliciji Slovenija prinesel zmago.

ZDRUŽILI SO SE

Končno je napočil 14. april, ko sta se najprej vsak zase sestala glavna odbora obeh strank.

Pri SKD so določili za kandidata za predsednika Lojzeta Peterleta, ki je na glasovanju dobil 195 glasov, drugi pa je Ivan Oman s 59, tretji Izidor Rejc.

Glede imena so se odločili za ime Krščanska ljudska stranka. V razpravi o imenu nove stranke se je Ivan Oman, sicer eden od kandidatov za predsednika nove stranke, zavzel za ime Slovenska ljudska stranka - , ki bi mu v prehodnem obdobju dodali SKD+SLS ali SLS+SKD. Za podpredsednika nove stranke pa so predlagali še dr. Andreja Bajuka.

Pri SLS je bilo podobno. Brez debate so potrdili predlog združenja in skupni program, za ime pa so predlagali isto kar pri SKD Ivan Oman, izmed kandidatov Zagožna, Ludvika Toplaka in nepoznanega Ivana Buta so izbrali za svojega kandidata Franceta Zagožna, ki je bil voditelj poslanske skupine SLS in se je zavzemal za združitev. Za podpredsednika pa Marjana Podobnika, ki je izjavil, da ne kandidira za predsednika.

Naslednji dan, v soboto in nedeljo 15. in 16. aprila, so se v Festivalni dvorani v Ljubljani zbrali k ustanovitvenemu kongresu. Vsaka stranka je imela 250 glasov.

Kot je bilo pričakovati, so soglasno potrdili program in statut nove združene stranke. Nato se je pričela debata o neodločenih točkah, ki je trajala dalj časa in bila bolj burna, pa tudi dostojna in konstruktivna. Končno so pričeli voliti te točke.

Najprej ime: Nova združena stranka ljudske stranke in krščanskih demokratov, ki je po novem največja parlamentarna stranka v državi, se imenuje **SLS+SKD Slovenska ljudska stranka**, njen predsednik pa je **Franc Zagožen**. Tako so na združitev kongresu sklenili delegati SLS in SKD. Za Zagožna je glasovalo 300 delegatov, njegov protikandidat Lojze Peterle pa je prejel 195 glasov. Iz tega vidimo, da je kar precej krščanskih demokratov volilo predlog SLS tako glede imena kakor predsednika.

Podpredsedniki združene stranke so **Marjan Podobnik, Andrej Bajuk in Lojze Peterle** (kandidat za predsednika, ki izgubi, postane tudi podpredsednik).

Združitevni kongres je tudi potrdil sporazum o koaliciji med združeno stranko in SDS ter pooblastil izvršilni odbor stranke, naj v okviru svojih pristojnosti odloči o imenu koalicije in drugih odprtih vprašanih sporazuma. Besedilo sporazuma, ki sta ga v petek ponoči sprejela SLS in SKD na ločenih kongresih, namreč ni usklajeno s SDS v eni od bistvenih vsebinskih točk. Gre za zahtevo Janševе SDS, da koalicija bojkotira volitve, če bodo po starem sistemu. Nova stranka ne gre tako daleč, samo zatrjuje, da bo naredila vse, kar se da, da do tega ne pride.

Predsednik nove združene stranke Franc Zagožen se je po izvolitvi zahvalil delegatom združitevne kongresa za izkazano zaupanje ter jih povabil k sodelovanju, da bi skupaj oblikovali stranko demokracije. Zagotovil je, da bo skupaj s članstvom naredil vse, da bo stranka tudi v prihodnje najmočnejša ter bo določala razvoj Slovenije in slovensko demokracijo.

Pozdrav kongresu iz Argentine

Zadnji predsednik SKD-SLS iz Argentine, dr. Marko Kremžar je poslal združevalnemu kongresu v Ljubljano pismo, ki so ga zborovalci z velikim navdušenjem in ploskanjem ugodno sprejeli

Buenos Aires, meseca aprila, v jubilejnem letu 2000.

Delegatom

Slovenskih krščanskih demokratov in Slovenske ljudske stranke, zbranim na Združitevne kongresu v Ljubljani

Dragi zborovalci!

Iz druge poloble, kjer živim po sili razmer, sem danes v duhu med vami. Pripravljate se na zgodovinski korak. Povezali boste po desetletju nepotrebne ločitve dva sorodna politična tokova v skupno strujo, da bosta združena mogla nadaljevati stoletno smer zgodovinske Slovenske ljudske stranke. Od svoje ustanovitve pred sto desetimi leti in vse do združitve s Krščanskimi demokrati leta 1992 je ta stranka črpala sile in usmerjala delo za Slovenski narod iz cerkvenega socialnega nauka, iz sklepov katoliških shodov na Slovenskem in iz trdnih demokratičnih načel. Ustanovljena na pobudo škofa in kardinala dr. Jakoba Missie je tedanja SLS iskala za slovensko ljudstvo pot, ki naj bi ga pripeljala v nenaklonjenem svetu do največje blaginje, do popolne svobode ter politične enakopravnosti.

Ta naloga ni nikdar končana, pot nikdar dohujena, čeprav so bili storjeni na njej odločilni koraki. Prehujena pot je pomembna, ker nas je pripeljala do kraja, kjer smo. Pomembna pa je tudi zaradi nabranih spoznanj in da ob pogledu nanjo lažje preverimo smer, ki je pred nami. Ljudje, ki so vodili to stranko, bodisi v avstrijskem

Po končanem kongresu se je sestel izvršilni odbor združene stranke, da je odločil o vložitvi kandidature za mandatarja prehodne vlade; rok za vložitev kandidature je namreč potekel v soboto ob polnoči. Prej je SLS ponujala za mandatarja Demšarja, sedanjega obrambnega ministra, ki bi imel veliko zaslambo v parlamentu. Toda odločili so se drugače.

Pri tem omenimo, da je Jelinčič ponudil tri glasove svoje nacionalne stranke, da podpre kandidata Pomladi, če on postane notranji minister. Seveda je takoj dobil odgovor, da kaj takega ne sprejmejo.

ANDREJ BAJUK MANDATAR

Nepričakovano so na seji ugotovili, da bi **dr. Andrej Bajuk** iz Argentine, ki je dolga leta deloval v visokih mednarodnih ekonomskih krogih in se je zadnje leto vrnil v Slovenijo, kjer sedaj predseduje programskemu odboru Koalicije Slovenija, imel največjo zaslambo v parlamentu in bi bil tako primeren kot predsednik začasne tehnične vlade, ki bi delovala do novembra.

Zato so izbrali njega in ga nekaj minut pred polnočjo priglasili. O njem je dejal Marjan Podobnik, da bi za seboj imel 44 glasov vseh pomladnih strank (vseh glasov je v parlamentu 90), dejal je pa še, da imajo zagotovljen 45. glas. 46. pa še iščejo. Objavil pa je, da po treh neodločenih glasovanjih lahko zmagajo tudi s 45 glasovi, saj predsednik parlamenta Janez Podobnik (SLS) lahko odloči s svojim glasom.

ČASOPISNA GONJA

Kot je bilo pričakovati, so vsi dnevnikarji - spet je kakor da bi (ne)vesekdo dal vsem

imperiju bodisi v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov pa nato v Jugoslaviji in skozi pol stoletja v emigraciji, so s svojimi odločitvami sooblikovali sedanost in nabirali izkušnje, ki naj bi služile naslednikom kot zgled, pa tudi za to, da ne bi ponavljali istih napak.

Možje in žene, ki so pred vami posvečali svoj čas in življenjsko silo delu za slovenski narod, gledajo zdajle na vas in na vaše odločitve iz onostranstva. Med njimi izstopajo načelniki stranke: Karel Klun, dr. Ivan Šušteršič, dr. Anton Korošec, dr. Franc Kulovec, dr. Miha Krek, Miloš Stare, njihovi veliki sodelavci kot npr. dr. Evgen Lampé, dr. Janez Evangelist Krek in Rudolf Smeru, pa nedogledna vrsta požrtvovalnih, iznajdljivih in razgledanih rojakov. Z odločitvami, ki so pred vami, spoštovani delegati, jemljete na svoje rame dragoceno breme stoletne dediščine svojih političnih prednikov.

Slovenski narod je kakor močno drevo, ki korenini že več kot tisoč let v čudoviti zemlji pod Triglavom, med istrsko obalo in panonsko nižino, med Nadižo in Kolpo. Krepko deblo se pne proti nebu, veje pa se mu raztegajo daleč čez umetne plotove nad vse kontinente sveta. Z vašo odločitvijo, spoštovani delegati in delegatnje, bo v krošnji slovenstva pognal nov list, odprl se bo božjemu soncu, da bo z novimi silami okrepil vse drevo za novo rast.

Pri tem naj vam in vsem rojakom dobre volje, pomaga vsemogočni Bog!

Pozdravlja vas

dr. Marko Kremžar,
zadnji načelnik stoletne SLS.

iste napotke - pisali isto, da je Podobnik dobil vse, Peterle vse izgubil, da je Podobnik pahnil državo v nejasnost in bo kriv, če ne pridejo v Evropsko skupnost, da si vse pomladne stranke s tem dejanjem snemajo maske in si hočejo razdeliti torto oblasti, da bo sedaj Janša izoliran, da nova stranka ni resna, ker je imela tak kongres, da Bajuk ne pozna razmer in bo voljna lutka, etc etc. Saj ni, da bi ponavljal že znane napade.

KAKŠEN JE POLOŽAJ SEDAJ?

V treh dneh mora parlament razpravljati o novem mandatarju dr. Andreju Bajuku, če imajo res pomladniki zagotovljen 45. glas (verjetno od upokojencev), bodo uspešni. Drugače pa bo Kučan razpustil parlament in bodo volitve kmalu, po starem sistemu.

Če pa zmaga Bajuk, še vedno ni jasno, kako bodo izvolili novi volilni sistem, saj ga bo levica obstruirala. Ne sicer javno, ker bi to šlo proti plebiscitu in odločitvi ustavnega sodišča in bi to Evropa težko gledala.

Zaenkrat torej kaže, da se je levica malce uštel v računu.

Mi pa smo veseli, da je kot mandatar bil predlagan član naše politične emigracije iz Argentine. To dokazuje, da se zanimamo za očetnjavo in ji skušamo pomagati, da spet preide na demokratično življenje, ki je sedaj samo na papirju.

Dr. Bajuku pa želimo veliko uspeha pri njegovi novi odgovorni nalogi.

Novi stranki in njenim voditeljem pa, da pri volitvah zmagajo in popeljejo vso Slovenijo po jasni poti, ki jo že stoletje načrtuje prejšnja in ji sledi sedanja Slovenska ljudska stranka.

TD

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA VSTAJENJA
VOŠČI VSEM ROJAKOM

ZEDINJENA SLOVENIJA

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

želi vsem rojakom
blagoslovljene velikonočne praznike

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

vošči rojakom v tujini in domovini

blagoslovljene praznike Kristusovega vstajenja

ROJAKOM TU IN PO SVETU ŽELI
BLAGOSLOVLJENO
VELIKO NOČ

Društvo Slovenska vas

Društvo Slovenska pristava

želi
vsem članom, prijateljem in znancem
blagoslovljene velikonočne praznike

Vesele velikonočne praznike
vsem članom in prijateljem
želi

SLOMŠKOV DOM

NAŠ DOM - SAN JUSTO

vošči vsem članom in prijateljem
srečne in blagoslovljene
VELIKONOČNE PRAZNIKE!

Srečne in blagoslovljene velikonočne praznike
vam želijo

JAKOŠ

SERVICIO INTEGRAL DEL AUTOMOTOR

Av. Rivadavia 13410
Pizzurno 554
Maestra Lescano 353

4658-4869
4656-8368
Ramos Mejía

Vesele Velike noči -
Veselo alelujo
želita vsem članom in rojakom
v Argentini, doma in po svetu

Kredita zadruga SLOGA in Mutual SLOGA

Veleposlaništvo Republike Slovenije

želi vsem slovenskim rojakom, njihovim prijateljem
in sorodnikom v Argentini, Urugvaju in Čilu
vesele in blagoslovljene velikonočne praznike

Prof. dr. Janez Žgajnar
veleposlanik

Buenos Aires 14. 4. 2000

Vsem rojakom v Argentini, po svetu in v domovini
želimo blagoslovljene praznike Kristusovega vstajenja.
Njegova luč naj nam kaže pot pri delu za narod in Slovenijo.

Slovenski krščanski demokrati
območje Argentina in Južna Amerika

Vesele in blagoslovljene velikonočne praznike
vsem Slovencem po svetu in v domovini!
Daj Bog, da bi bil Vstali Zveličar večni simbol
svobodnega naroda!

SDS v Argentini

Blagoslovljene velikonočne praznike vošči vsem rojakom

BAJDA s.r.l.

parketi

<http://www.bajda.com.ar>

Av. Libertador 8478 - Cap. Federal - Tel.: 4704-0794
Laguna 383 - 1407 Capital Federal - Tel./Fax 4671-2494; Mendoza

Bog živi ves slovenski svet,
brate vse, kar nas je
sinov slovenske matere...

Vesele in blagoslovljene velikonočne praznike
želi

TINTORERIA INDUSTRIAL
RAMOS MEJIA S.A.
PENTATEX S.R.L.

**VELIKONOČNO VOŠČILO SLOVENSKI DRŽAVI,
VSEM SLOVENKAM IN SLOVENCEM
TAKO V DOMOVINI KOT V ZAMEJSTVU
IN DRUGOD PO SVETU**

...in nikoli več trpljenja Velikega petka
slovenskemu narodu, temveč samo
resničnega „Vstajenja“ in zmage dobrega
nad zlim.

Rane, ki jih je zlo prizadelo Slovencem, so
še vedno odprte in kljub „Vstajenju“ bolijo

Daj Bog, da bi se kmalu zacelile...

Cav. Vinko Levstik, lastnik

EURO DIPLOMAT HOTEL & EURO RESTAURANT
Corso Italia 63, 34170 Gorizia - Gorica; Italija
Tel.: 39-0481 82166, Fax.: 39-0481 31658

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

VIRTUALNA UNIVERZA

Tablo in kredo bo sčasoma nadomestila virtualna univerza, upa nadebudna skupina enajstih mladih strokovnjakov - vsi so še študenti -, ki je razvila projekt Virtualna univerza (VU), s katerim že žanje uspehe. Snovalci projekta so razvili posebna programska orodja, ki omogočajo predavateljem, da s pomočjo nekaj "klikov na internetu" objavijo stara izpitna vprašanja, seznam dodatne študijske literature, svoje članke, povzetke predavanj, datume izpitnih rokov, obvestila o prestavljenih ali odpadlih predavanjih in vajah in podobno. Oblikovalci projekta so pojasnili, da je njegovi pripravi in izpeljavi botrovalo dejstvo, da so študentje nemalokrat pre-puščeni lastni iznajdljivosti pri zbiranju študijskega gradiva in spremljanju študijskih informacij.

REMONT V NUKLEARNI

V Nuklearni elektrarni Krško (NEK) so bo 15. aprila začel redni letni remont. Trajal bo nekaj dni več kot običajno, saj bodo v njegovem okviru poleg izvedbe tekočih vzdrževalnih del in zamenjave jedrskega goriva zamenjali tudi dva uparjalnika in sklenili projekt posodobitve NEK. Čeprav bo elektrarna iz elektroenergetskega omrežja izključena 63 dni, letošnja proizvodnja električne energije ne bo nič manjša od lanske, ko je dosegla 4,5 milijarde kilovatnih ur. Po posodobitvi se bo letna proizvodnja dvignila na pet milijard kilovatnih ur.

VLADO KRESLIN V ZDA

Igralka Saša Pavček in glasbenik Vlado Kreslin sta v dvorani rekreacijskega centra Slovenske narodne podporme jednote v Pittsburghu sklenila tridnevno uspešno gostovanje v ZDA. Umetnika sta prišla v ZDA na povabilo kluba primorskih Sloven-

cev iz Clevelanda Jadran. Gostovanje je finančno podprlo slovensko ministrstvo za kulturo, za organizacijski del pa je poskrbel slovenski konzulat v Clevelandu pod vodstvom konzula Toneta Gogale. Oba sta bila z nastopom in sprejemom izjemno zadovoljna, prav tako tudi občinstvo, večinoma Američani slovenskega rodu, ki se jih je na vseh treh nastopih zbralo približno tisoč. Saša Pavček je nastopila z monodramo, komedijo Bužica jaz, bužec on, po besedah Marijana Tomšča. Vlado Kreslin pa je ob spremljavi kitare zapel izbor svojih znanih pesmi, pri čemer mu je večkrat „pomagalo“ tudi navdušeno občinstvo.

BRZOVLAKE, BRZOVLAKE

Z začetkom veljave letošnjega zimskega železniškega voznega reda, 24. septembra, bodo med Ljubljano in Mariborom začeli voziti trije vlaki z nagibno tehniko pendolino. Novi vlaki bodo potovalni čas med največjima slovenskima mestoma predvidoma skrajšali na uro in 45 minut, kar je od pol do ene ure manj kot sedaj.

ŽEMVA — HUMBOLDTOV NAGRAJENEC

Boris žemva z Inštituta Jožef štefan je kot prvi slovenski znanstvenik prejel Humboldtovo nagrado za mednarodne znanstvene dosežke za leto 1999. Podelili so mu jo v okviru strokovnega simpozija, ki je bil od 6. do 9. aprila v Nemčiji. Nemška fundacija Alexander von Humboldt podeljuje nagrade za raziskovanje mednarodno uveljavljenim tujim znanstvenikom, ki jih predlagajo nemški kolegi. Nagrada je povezana s povabilom k raziskovalnemu bivanju v Nemčiji pod pokroviteljstvom omenjene fundacije. Boris žemva je eden vodilnih znanstvenikov na področju fluorinske kemije.

TEMELJNI KAMEN POSTAVLJEN

Društvo prekmurskih rojakov Slovenska krajina je ob desetletnici obstoja storilo nadaljnji korak. 16. aprila je postavilo temeljni kamen svojega bodočega doma. Ob obilni udeležbi so najprej vsi navzoči podpisali pergament, ki je bil nato vložen v kovinsko cev, katero so nato botri vzdali v temeljni kamen. Botri so bili Ana in Jože Lah in brata Leon in Andrej Lah. Blagoslovni obred je opravil č.g. Hladnik ob asistenci g. Markiča. Nato je predsednik Bela Preininger poudaril pomembnost dogodka. Pevski zbor je prepeval narodne pesmi. Vsi zbrani so imeli na ponudbo jedače in pijače. Prav do večera se je nadaljevalo veselje.

VELIKONOČNI PRAZNIKI V MENDOZI

Na veliko soboto je bilo v prvih popoldanskih urah blagoslovljanje jedil, nato pa smo imeli pri gostoljubnih bratih maristih svojo vstajensko procesijo. Po blagoslovtvi jedil je g. Caserman blagoslovil kip

Vstalega Zveličarja, ki ga je napravil g. Rudi Hirschegger. Sledilo je vstajenje z mogočno Alelujo, med tem pa se je razvrstila procesija, med katero je ves čas prepeval slovenski cerkveni pevski zbor. Na veliko nedeljo pa nas je bilo pri skupni maši toliko, kot še zlepa ne.

LONČARJI POZOR!

Če je v Argentini od slovenskih nasejencev kateri več izdelovanja lončenih posod in drugih lončenih predmetov, naj takoj sporoči svoj naslov upravi Svobodne Slovenije. Lahko dobi dober zaslužek!

Slovenski izseljenski oder
Velika dvorana San José, Azcuénaga 154
Nedelja, 21. maja ob petih popoldan
Pri belem konjičku
Režija J. Špeh
dirigent B. Pavšer
Scena V. Petkovšek

Svobodna Slovenija št. 16;
20. aprila 1950

Slovenija moja dežela

Ita Rina (1907-1979)

Zgodovina slovenskega filma pozna številne velike igralkice in igralce, med njimi ima prav posebno mesto Ita Rina. Ita Rina je največja slovenska filmska zvezda svetovnih razsežnosti, saj je ob koncu obdobja nemega filma in začetku ere zaslovela v nemškem in češkem filmu: postala je ena najbolj slavni filmskih zvezd evropskega filma tridesetih let. V času torej, ko Slovenci še zdaleč nismo imeli kinematografije v pravem pomenu besede, kaj šele kakšnega zvezdniskega sistema, je na evropskem filmskem nebu kraljevala Ita Rina. Katera od naših prababic ni zbirala fotografij in najrazličnejših drugih podobnic znamenite slovenske filmske igralkice!

Ida Kravanja, ki si je pozneje nadela umetniško ime Ita Rina, se je rodila 7. julija 1907 v Divači, takrat majhnem avstrijskem trgu na Krasu. Ljudje, ki so jo poznali kot otroka, so pripovedovali, da je bila kot fantič - rada se je igrala v fantovski družbi, metala z njimi frnikole ipd., prav tako pa je znano, da jo je že zgodaj pritegnila umetnost, še posebej gledališče. Ker je bila zelo lepa in postavna, se je leta 1926 potegovala za naslov miss Jugoslavije v Zagrebu. Tam so jo opazili predstavniki berlinske družbe

Ostermayer in jo povabili na poskusno snemanje v Nemčijo. Tako je že leta 1926 pričela z vlogo sobarice v filmu Kaj otroci prikrivajo staršem, ki ga je režiral F. Osten. S tem filmom se je začela tudi njena izjemno uspešna filmska kariera, ki je dosegla vrhunec z mojstrsko melodramo Erotikon (1929) znamenitega češkega režiserja Gustava Machatyja. Zadnjič je nastopala leta 1960 v filmu Veljka Bulajiča Vojna.

V letih pred drugo svetovno vojno se je poročila in preimenovala v Tamaro Djordjevič. Po poroki je zelo malo nastopala v filmih in je večinoma živela v Jugoslaviji. Umrla je maja 1979 v Budvi.

Slovenija in šport

HITRA SLOVENKA

Slovenska tekačica Anica živko je zmagala na teku „vivicitta“ v Pulju, ki se ga je udeležilo kakih 150 tekmovalcev in tekmovalk. Za progo dolgo 12,2 kilometra je porabila 44 minut in 11 sekund.

SLALOM NA KRVAVCU

Avstrijca Schilchegger in Egger sta bila najboljša na slovenskem državnem prvenstvu v slalomu na Krvavcu. Naslov slovenskega prvaka pa je osvojil tretjevrščeni Matjaž Vrhovnik, ki je za zmagovalcem zaostal 23 stotink sekunde. Drugi v državnem prvenstvu in skupno sedmi je bil Drago Grubelnik (1,30), mesto za njim pa se je uvrstil Mitja Valenčič (1,48). Slalom je skupaj z veleslalomom in januarskim smukom na Pohorju veljal tudi za kombinacijo. Državna naslova v tej disciplini sta osvojila Jernej Koblar in Katarina Breznik. V ženski konkurenci je slalomski naslov osvojila Alenka Dovžan, pred Natašo Bokal in Vanjo Vravnik.

Z LOKOM IN STRELICAMI

Slovenski lokostrelci so na mednarodnem tekmovanju v ameriškem Tucsonu dosegli dve uvrstitvi med deseterico v finalih posameznih dvobojev. Dejan Sitar je šel po tretjem dodatnem strelu izgubil boj za prvo mesto v slogu compound z Američanom Cousinsom. Med ženskami se je Bernarda Zemljak uvrstila v osmino finala in zasedla končno sedmo mesto. Irena Rosa je tekmovalje končala na 13. mestu. - Moška lokostrelska ekipa v postavi Sitar, Perhač in Pavlovič se je tudi odlično odrezala. V ekipni konkurenci s sestavljenim lokom

so Slovenci obdržali drugo mesto po kvalifikacijah.

HOKEJSKA REPREZENTANCA

KATOWICE - Slovenska hokejska reprezentanca je izgubila uvodno tekmo letošnjega SP skupine B v poljskih Katowicah. Premagala jo je Nemčija s 7:2. V drugem krogu pa je igrala neodločeno z Veliko Britanijo 3:3.

PADEC NA NOGOMETNI LESTVICI

LJUBLJANA - Slovenska nogometna reprezentanca je na lestvici Mednarodne nogometne zveze (FIFA) nazadovala za dve mesti in je zdaj 44.

MLADI KOŠARKARJI

Slovenska mladinska košarkarska reprezentanca nadaljuje z uspešnimi predstavami v kvalifikacijah za EP v francoskem St. Quetinu. Po prepričljivi zmagi v prvem krogu proti Rusiji je v drugem nastopu visoko premagala še Turčijo - 89:71. S tretjo pa si je zagotovila nastop na evropskem prvenstvu, ki bo julija v Zadru. Izbrana vrsta trenerja Bečiroviča je premagala Gruzijo s 73:63. V obračunu neporaženih ekipso Slovenci premagali še gostitelje. Odločilni koš v podaljškem izredno izenačene tekme za zmago s 70:68 je dosegel Beno Udrih, s 35 točkami najboljši posameznik srečanja. - Slovenska ženska mladinska košarkarska reprezentanca (od letnika 1982) je z zmago začela drugi krog kvalifikacij v Izraelu za evropsko prvenstvo. Varovanke trenerja Velikonje so premagale Izrael s 67:62. V drugem krogu je izgubila s Francijo s 44:67, v tretjem pa z Nemčijo 56:67.

Novici s Primorske

VIOLANTE SPREJEL NASPROTNIKE ZAŠČITNEGA ZAKONA

Predsednik italijanske poslanske zbornice Luciano Violante je 10. aprila sprejel nasprotnike zaščitnega zakona za slovensko manjšino, med njimi predsednika tržaške Nacionalne lige Albertinija in predsednika tržaške pokrajine Codarina.

Nasprotniki zakona menijo, da zakon predstavlja nevarnost za podžiganje sovražnosti v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Predsednika Violanteja so opozorili tudi na napovedano zborovanje Slovencev na trgu Italijanske enotnosti v Trstu, ki je po njihovem mnenju „izzivalne narave“.

Violante pa je predlagal, naj zaprosijo za sprejem pri poročevalcu zakona Maselliju, da bi mu neposredno predstavili predloge v zvezi z besedilom zakona.

OBČINA TRST PODPIRA SLOVENCE

A je med Italijani tudi slišati drugačne glasove.

Občina Trst namreč podpira boj Slovencev za zaščitni zakon, je bistvo stališča podžupana Trsta Roberta Damianija. Ta pravi, da je župan Illy večkrat opozoril na problem zavlačevanja javno, sam pa je prav tako ob vsaki priložnosti javno in uradno poudaril stališče občine, ki se zavzema, da bi bil zakon čimprej sprejet.

Nesmiselne polemike, ki izhajajo iz nepoznavanj dejstev, peljejo vodo na mlin tistih političnih sil, ki smatrajo Slovence za drugorazredne državljane. Zato se bodo v prihodnjih dneh sestali s prijatelji iz SSO in SKGZ, da bi prihodnji mesec pripravili veliko manifestacijo „vsega“ Trsta. S Slovenci in za Slovence, je dejal Damiani.

Mali oglasi

ESTUDIO de AGRIMENSURA (Pcia. de Bs. As.)
ING. VLAHO - Tel. 4755-8205 - Estado Parcelario -
Subdivisión - Unificación - Mensura - Usucapión

TURIZEM

Oddajam bungalov in stanovanja v Villa Catedral, Bariloche. Uživate mirne počitnice v najlepši naravi in po ugodni ceni. Kličite na Tel: 02944 424978.

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel.Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300
Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2548, 2° of. 4, San Justo. Tel. 4482-5624.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torekih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtekih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA — PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako nedeljo od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordoba).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Obvestila

VELIKI ČETRTEK, 20. aprila:

Obredi v Slovenski hiši ob 19. uri.

VELIKI PETEK, 20. aprila:

Obredi v Slovenski hiši ob 19. uri.

VELIKI SOBOTA, 20. aprila:

Obredi v Slovenski hiši ob 21. uri.

NEDELJA, 23. aprila:

Velika noč.

SREDA, 26. aprila:

Učiteljska seja v Slovenski hiši ob 20. uri.

NEDELJA, 30. aprila:

V Slomškovem domu občni zbor.

Misijonska tombola v Slovenski vasi.

PONEDELJEK 1. maja:

Mladinski nogometni turnir v Slovenski vasi.

SOBOTA, 6. maja:

Redni pouk srednješolskega tečaja v Slovenski hiši.

NEDELJA 7. maja:

40. Obletnica v Slovenskem domu v Carapachayu.

NEDELJA, 14. maja:

Vseslovensko romanje v Lujan.

Naročnikom v zaostanku

Vsem naročnikom, ki so s plačilom naročnine za pretekla leta v zaostanku, sporočamo, da je Občni zbor društva Zedinjena Slovenija odločil, da se vse **zaostale naročnine računajo po novi ceni**. Uprava je sklenila, da ta odlok uvede **z datumom 1. maja**. Dotlej lahko naročnino poravnate še po stari ceni, odtlej naprej pa bo za vse naročnine, stare in nove, veljala enotna sedanja cena.

Uprava Svobodne Slovenije

Slovenska kulturna akcija

vabi na razstavo

MILAN VOLOVŠEK - olja

Odprtje: 29. aprila 2000 ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše

Razstava bo odprta tudi v nedeljo, 30. aprila, po maši.

KANADSKI SLOVENSKI KONGRES IN OBISK dr. FRANCETA ARHARJA

Kanadski slovenski kongres je imel v soboto, 1. aprila 2000, 10. redni občni zbor v veliki dvorani župnije Brezmadežne v New Torontu. Zasedanje Kanadskega slovenskega kongresa je imelo tri dele in sicer redni občni zbor KSK, kulturno prireditev s slavnostnim govorom guvernerja Banke Slovenije dr. Franceta Arharja, kateri je sledila originalna slovenska večerja. Pismene pozdrave je poslal iz Ljubljane predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Jože Bernik.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Sveta KSK prof. Jerrya Ponikvarja je sledilo poročilo predsednika Izvršnega odbora dr. Franceta Habjana. Poudaril je, da KSK nadaljuje kongresni program, ki je bil sprejet na ustanovnem kongresu SSK leta 1991. V odnosu s svetovno kongresno organizacijo je omenil dejstvo, da ni bilo napravljenega nobenega napredka glede „Posebnega statusa za Slovence po svetu“. Pozdravil je prizadevanja UO pri organizaciji srečanj poslovnikov in zdravnikov iz Slovenije in po svetu.

Prof. Jerry Ponikvar je poročal o nedokončanem programu, ki je bil sklenjen med univerzama v Mariboru in Hamiltonu in katerega je univerza v Mariboru prekinila iz nerazumljivih finančnih razlogov. Stane Kranjc je podal blagajniško poročilo in hkrati tudi kot vodja pododbora „Census Canada 2001“ povedal, da KSK že pripravlja

program, kako zajeti čim več slovenskih rojakov, da se bodo izrekli kot Slovenci oziroma slovenskega porekla.

Dr. Janez Vintar je poročal o arhivu slovenskih rojakov v Kanadi do leta 1940. Poročal je, da je že zbral lepo število dokumentov, ki bodo pokazali, s kakšnimi težavami so se srečevali prvi slovenski naseljenci po Kanadi, na drugi strani pa je opisal bogato kulturno življenje prvih slovenskih naseljencev v rudarskih predelih v severnem Ontariu.

Na volitvah so bili izvoljeni v odbor: Jože Kastelic, dr. Stane Bah, dr. Srečko Pregelj, dr. France Habjan ter Jožica Vegelj.

Rednemu občnemu zboru je sledila kulturna prireditev, katere osrednja točka je bil govor guvernerja Banke Slovenije dr. Franceta Arharja, ki je prav za to prireditev prišel iz Ljubljane. Tema njegovega govora je bila: „Vključevanje Slovenije v Evropsko zvezo“, vendar je vstavil v svoj govor tudi važnost kongresnega poslanstva pri povezovanju celotnega slovenskega kulturnega prostora. Slovenijo je predstavil kot najuspešnejšo med državami v tranziciji. Naslovil je na prisotne željo, naj bi ohranjali slovenstvo in njegove vrednote in se s tem tudi nehote povezovali s Slovenijo.

Kulturni program so oblikovali: dva otroška zbora iz župnije Brezmadežne s tremi mladinskimi pesmimi pod vodstvom Mojce Končan Dimperio, ženski zbor Plamen pod vodstvom Marije Ahačič Pollak, dr. Tone Kačinič je prebral odlomek iz Terra Incognita pisatelja Draga Jančarja. Violinistka Majda Gunžer je predvajala dvoje del za violino, na klavirju jo je spremljala Metka Adamič. Program sta zaključila duet Dany Gregorič in Lojze Mavec iz slovenske zabavne glasbe. Kulturnemu programu je sledila slovenska večerja.

Ob priliki letošnjega zasedanja KSK so v veliki dvorani razstavljali svoja dela slovenski slikarji iz Ontaria: Ted Kramolc,

OBVESTILO

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu sporoča, da zaradi praznika v Sloveniji v ponedeljek, 24. aprila, ne bo poslovalo.

Prof. dr. Janez žgajnar
veleposlanik

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

18. aprila 2000

1 dolar	211,27 SIT tolarjev
1 marka	103,56 SIT tolarjev
100 lir	10,46 SIT tolarjev

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@elsitio.net
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke na ime "Eslovenia Libre"

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4307-1044 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Miro Kosič, Ingrid Luzar, Tanja Rihar, Vlado Vrbnjak ter Nežka Petek Škulj.

OBISK DR. ARHARJA V TORONTU

Guverner dr. Arhar je prispel v Toronto v četrtek, 30. marca in sicer iz Ottawe, kjer je imel daljše razgovore z guvernerjem Bank of Canada Gordonom Thiessenom in njegovimi sodelavci. V Toronto je prišel na povabilo Kanadskega slovenskega kongresa. V petek, 31. marca dopoldne si je ogledal moderen industrijski obrat Top Grade Molds Ltd., last Jožeta Slobodnika, in na poti na srečanje z vodstvom ene največjih kanadskih bank Nova Scotia je obiskal konzularni urad Slovenije. Na srečanju s kanadskimi bančniki je dr. Arhar podrobno predstavil sedanjo podobo Slovenije, predvsem njen gospodarski razvoj in zatrdil, da je Slovenija danes najuspešnejša država v tranziciji, v kateri so tuje investicije dobrodošle. Poudaril je, da se Slovenija izredno trudi, da bi zadostila potrebam vstopa v Evropsko zvezo in to na pravnem in gospodarskem področju.

Popoldne je imel dr. Arhar srečanje z ministrom ontarijske vlade za „Economic development, Trade and Turizem“ J. Palladinjem in ga povabil v Slovenijo. Isti dan si je ogledal slovenski starostni dom Lipa in zvečer je imel srečanje s predstavniki družbenega življenja slovenske skupnosti v Torontu. Prisotnim je razgrnil sedanjo slovensko stvarnost s prepričanjem, da bo sprejeta v Evropsko zvezo. V soboto je imel sprejem pri kardinalu dr. Alojziju Ambrožiču.

France Habjan

Vsem članom in vsem Slovincem z žalostjo sporočamo, da je 21. aprila v Parizu umrl

prelat Ignacij Čretnik

V letih begunstva in zdomstva je z globoko vero in pokončnostjo zvesto služil svojemu narodu. Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Slovenski krščanski demokrati